

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Passionis do=||minice textus litteralis. cu[m]
lucu||lentissima explanat[i]o[n]e. neminiq[ue] no[n]
fructuosa. ... ||**

Jacobus, Magdalius

Colonie, 1516

VD16 B 4714

Textus passionis dominice ex quatuor eua[n]gelistis p[ro] Magdalum
Gaudensem collectus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30834

te facio pascha cū discipulis meis. Ubi est dinerforiū. vbi relectio
mea. vbi pascha cū discipulis meis māducem. Et ipse oñdet vobis
cenaculū grande stratū z illic parate nobis. Et abierunt discipuli
ei⁹ z venerūt in ciuitatē z inuenerūt sicut dixerāt illis iesus z para
uerūt pascha. Vespe at̄ facta venit cū duodecim. Et cū facta esset
hora discubuit. z xij. apli cū eo. Ante diē festū pasche sciēs iesus.
qz venit hora ei⁹ vt trāseat ex hoc mūdo ad patre cū dilexisset sui
os q̄ erāt in mūdo. in finē dilexit eos. Et cena facta cū diabol⁹ iaz
misisset in cor vt traderet eū Judas simonis iscariotis. sciēs qz oīa
dedit ei pater in man⁹. z qz a deo exiit z ad deū vadit. surgit a ce
na z ponit vestimenta sua z cū accepisset linteū p̄cinxit se. Deinde
misit aquā in peluim z cepit lauare pedes discipuloz. z extergere
linteo q̄ erat p̄cinctus. Venit ergo ad simonē petrū Et dicit ei Pe
trus. Dñe tu mihi lauas pedes? Rñdit iesus z dixit ei. Qd̄ ego
facio tu nescis mō. scies at̄ postea Dicit ei Petr⁹. Nō lauabis mihi
pedes ineternū. Rñdit ei. iesus. Si nō lauero te nō habebis par
tem meā. Dicit ei simon petrus. Dñe nō tm̄ pedes. s; z manus z
caput. Dicit ei iesus. Qui lotus ē nō indiget nisi vt pedes lauet.
s; ē mūdus totus. Et vos mūdi estis. s; nō oēs. Sciebat em̄ q̄ nō
eēt q̄ traderet eū p̄pterea dixit. nō estis mūdi oēs. Postq̄ ergo la
uerat pedes eoz accepit vestimēta sua. z cū recubuisset itez dixit
eis Scitis qd̄ fecerim vobis. Vos vocat̄ me magr̄ z dñe. z bñ di
citis. Sum etem̄. Si ergo ego laui pedes vestros dñs z magr̄ et
vos debetis alter alteri⁹ lauare pedes. Exēplū em̄ dedi vobis vt
quēadmodū ego feci vobis. ita z vos faciatis. Amē amē dico vo
bis. Nō ē seruus maior dño suo. Neq; aplus maior ē eo q̄ misit
illū. Si hec scitis bñ eritis si fecerit̄ ea. Et discubētib; eis z man
ducantib; ait iesus. desiderio desiderauit hoc pascha māducare vob
biscū anq̄ patiar. Dico em̄ vob. Quia ex hoc nō māducabo illud
donec impleat in regno dei. Lenātib; at̄ illis accepit iesus panem.
grās egit z bñdixit z fregit deditq; discipul̄ suis. z ait. Accipite z
comedite hoc ē corp⁹ meū qd̄ p̄ vobis tradet̄ hoc facite in meā cō
memoratiōem. Sitr̄ z calicē postq̄ cenauit accipies grās egit z det
dit illis dicēs. Accipite z diuidite inter vos. z bibite ex hoc omēs.
Dic ē sanguis me⁹ noui testamēti q̄ p̄ vob z p̄ multis effundet̄ in re
missionē pctōz. Dico at̄ vob. Quia nō bibā amodo de hoc genimi
ne vitis vsq; in diē illū cū illud bibam vobiscū nouū in regno dei.
p̄ris mei. Nō de oīb; vob dico. ego scio quos elegerim. s; vt i pleat̄
scriptura. Qui manducat panē meū leuabit p̄tra me calcaneū suū
Amodo dico vob. priusq; fiat vt cū factum fuerit credat̄. qz ego
sum. Amen amen dico vobis. q̄ accipit si quē misero me accipit. q̄
aut̄ me accipit. accipit eū q̄ me misit. Cū hoc dixisset iesus turbat̄

pro lauit pedes
discipuloz
sicut legis

Nouū testamētum

tus est spū z ptestatus ē z dixit. Amē dico vob. Quia vn⁹ ex vo-
bis me tradet q̄ māducat mecū. Aspicientes ergo ad inuicē discipu-
puli hesitātes de q̄ diceret. Et tristati valde ceperūt sil' dicere. Nū-
quid ego sum dñe? At ille rīdens. ait. Un⁹ ex duodecim q̄ intingit
mecū manū in paropside hic me tradet. Fili⁹ quē hōis vadit sicut
scriptū ē de illo. Ue aut hōi illi p̄ quē fili⁹ hōis tradet. Bonū erat ei
si nat⁹ nō fuisset hō ille. Rīdens at Judas q̄ tradidit eum dixit.
Nūquid ego sum rabi. Ait illi. Tu dixisti. Erat ergo vn⁹ recūbēs ex
discipul' ei⁹ in sinu Jesu quē diligebat iesus. Innuit ergo huic Si-
mon petrus z dixit ei. Quis ē de q̄ dicat. Itaq̄ cū recubisset ille su-
pra pect⁹ Jesu. dicit ei. Dñe q̄s ē. Rīdit iesus. Ille ē cui ego intin-
ctū panē porrexero. Et cū intingisset panem dedit Jude Simonis
Scariotis. Et post buccellā tūc introiuit in eū Satanas. Et dicit
ei Jesus. Qd̄ facis fac citius. Hoc aut nemo sciuit discūtentū ad
quid dixerit ei. Quidā em̄ putabāt. qz loculos habebat Judas. q̄a
dicit ei Jesus. Eme ea q̄ opus sunt nob̄ ad diem festū. Aut egenis
vt aliqd̄ daret. Cū ergo accepisset ille buccellā exiuit continuo. Erat
at̄ nox. Cū ergo exisset dixit iesus. Nūc clarificat⁹ ē fili⁹ hōis. z de-
us clarificat⁹ ē in eo. Si de⁹ clarificat⁹ ē in eo. z de⁹ clarificabit eū
in semetipō z continuo clarificabit eū. Filioli adhuc modicū vobiscū
sum. Querētis me z sicut dixi Judeis. q̄ ego vado vos nō potestis
venire. z vobis dico mō. Nādatū nouū do vob̄ vt diligat̄ inui-
cem sicut dilexi vos vt z vos diligatis inuicē. In hoc cognoscent
oēs. qz mei discipuli estis si dilectōem habuerit̄ ad inuicē. Dicit ei
Simon petrus. Dñe q̄ vadis? Rīdit iesus. Quo ego vado non
potes me mō seq̄. seq̄ris at̄ postea. Dicit ei Petr⁹. Quare nō possuz
te seq̄ mō. aiam meā p̄ te ponā. Rīdit ei iesus. Aiam tuā p̄ me po-
nes. Amen amē dico tibi. Nō cantabit gallus donec ter me neges.
Et ipi ceperūt q̄rere inter se. q̄s esset q̄ eū traditū⁹ eēt. Facta ē aut̄ z
p̄tentio inter eos q̄s eoz videre eēt maior. Dixit at̄ eis. Reges gen-
tū dominant̄ eoz z q̄ potestātē hnt sup̄ eos bñfici vocant̄. Vos at̄
nō sic. s; q̄ maior ē in vob̄. fiat sicut iunior. z q̄ p̄cessor est sicut mi-
nistratoz. Nā q̄s maior ē q̄ recūbit an q̄ ministrat. Nōne q̄ recūbit
Ego at̄ in medio vestz sum sicut q̄ ministrat. Vos at̄ estis q̄ pmā-
sistis mecū in tentationibz meis. Et ego dispono vob̄ sicut d̄s po-
suit mihi pater me⁹ regnū vt edatis z bibat̄ sup̄ mēsam meam in
regno meo. z sedeat̄ sap̄ thronos iudicātes duodecim tribz israel.
Ait at̄ dñs simoni. Simon ecce sathan expetiuit vos vt cribraret
sicut triticū. Ego at̄ rogavi p̄ te vt nō deficiat̄ fides tua. Et tu ali-
qn̄ p̄uersus p̄firma fratres tuos. Qui dixit ei. Dñe tecū parat⁹ suz
et in carcerē z in mortē ire. Et ille dixit. Dico tibi petre. Nō canta-
bit hodie gall⁹ donec ter abneges nosse me. Et dixit eis. Quā mis̄

vos sine sacco et pera et calciamentis. nūquid aliqd defuit vob. At illi dixerūt. Nihil. Dixit ergo eis. Sed nūc q̄ h̄z sacculū tollat silt et perā. et q̄ nō h̄z vēdat tunicā suam et emat gladiū. Dico em̄ vobis. q̄m̄ adhuc qd̄ scriptū ē optet impleri in me. Et cū iniq̄s deputat⁹ ē. Et em̄ ea q̄ sunt de me sine h̄nt. At illi dixerūt. Dñe. Ecce dno gladiū hic. At ille dixit eis. satis ē. Et ait discipul⁹ suis. Nō turbet cor v̄m. Creditis in deū et in me credite. In domo patris mei mansiones multe sunt. Si q̄ min⁹ dixissem vob. qz vado parare vobis locū. Et si abiero et p̄parauero vob locū. itez venio et accipiā vos ad meipm̄ vt vbi sum ego. et vos sitis. Et q̄ ego vado scitis et viā scitis. Dicit ei Thomas. Dñe nescim⁹ q̄ vadis. Et quō possum⁹ viā scire. Dicit ei iesus. Ego sum via et veritas et vita. Nemo venit ad patrem nisi p̄ me. Si cognouisset me et patrem meū utiqz cognouisset. Et amodo cognosceret eū. Dicit ei philipp⁹. Dñe onde nob̄ patrem et sufficit nobis. Dicit ei iesus. Tanto tpe vobiscū sum et non cognouistis me. Philippe q̄ videt me videt et patrem. Quō tu dicis. ostēde nobis patrem. Nō credis. qz ego in patre. et pater in me ē. Verba q̄ ego loquor vob. a meipso nō loquor. pater at̄ in me manēs ipse facit opa. Nō creditis. qz ego in patre et pater in me ē. Alioqn̄ ppter opa ipa credite. Amen amē dico vob. q̄ credit in me. opa q̄ ego facio et ipse faciet. et maiora horū faciet. qz ego ad patrem vado. et qd̄cūqz petieritis patrem in noīe meo. hoc faciat vt glificetur pater in filio. Si qd̄ petierit̄ in noīe meo hoc faciat. Si diligit̄ me mādata mea seruate. et ego rogabo patrem et alium paraclitūz dabit vobis vt maneat vobiscū in eternū spm̄ veritat̄ quē mūdus nō p̄t accipere. qz nō videt eū nec scit eū. Vos at̄ cognosceret̄ eū. qz apud vos manebit. et in vobis erit. Nō relinquit̄ vos orphanos veniā ad vos. Ad huc modicū et mūd⁹iā me nō videt. Vos at̄ videt̄ me. qz ego vivo et vos viuetis. In illo die vos cognoscetis. qz ego sum in patre meo. et vos in me. et ego in vob. Qui h̄z mandata mea et seruat ea. ille est q̄ diligit me. Qui aut̄ diligit me. diliget a patre meo. et ego diligā eū. et manifestabo ei meipm̄. Dicit ei Judas nō ille Scariothis. Dñe qd̄ factū ē. qz manifestatur⁹ es nobis temp̄ et nō mūdō. Rndit ei iesus et dixit ei. Si q̄s diligit me simonē meum suabit. et pater me⁹ diliget eū. et apud eū veniem⁹ et mansionē apud eū faciemus. Qui nō diligit me. simones meos nō suat. Et simonē quē audistis nō ē meus. s̄ ei⁹ q̄ misit me patris. Nec locut⁹ sum vobis apud vos manēs. Paraclit⁹ aut̄ spūscit⁹ quē mittet pater in nomine meo. ille vos docebit oīa q̄cūqz dixerō vob. Pacē relinq̄ vobis. pacē meā do vob. Nō quō mūdus dat ego do vob. Nō turbetur cor vestz neqz formidet. Audistis. qz ego dixi vob. vado et venio ad vos. Si diligeret̄ me gauderet̄ utiqz. qz vado ad patrem.

loquitur Thomas

loquitur philippus

Judas nō scariothis
Ioh̄ 16b

Tam no multa

nota

qz pater maloz me e. Et nuc dixi vob. pusqz fiat vt cu factu fuerit
credat. Ia no multa loquar vobiscu. venit em pnceps mudi z in
me no hz quicqz. Sz vt cognoscat mudus. qz diligo patre. z sicut
mādatu dedit mihi pater. sic facio. **Surgite eam⁹ hinc.** Ego sum
vitis vera. z pater me⁹ agricola e. **Dē** palmitem in me nō ferētē
fructū tollet eū z oēm q fert fructū purgabit eū vt fructū plus affe
rat. Ia vos mudi estis ppter smonē quē locut⁹ sum vob. Manete
in me z ego in vob. Sicut palmes nō pōt ferre fructū a semetipō.
nisi māserit in vite. sic nec vos nisi in me manserit. Ego sum vitis
vos palmites. Qui manet in me z ego in eo hic fert fructū multū.
qz sine me nihil potestis facere. Si qz in me nō māserit mittet fo
ras sicut palmes z arefcet z colligēt eū z in ignem mittent z ardet.
Si manserit in me. z vba mea in vob māserint. qdēcūqz voluerit
petetis z fiet vob. **In hoc clarificat⁹ pater me⁹ vt fructū plurimū**
afferat z efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me pater. z ego
dilexi vos. Manete in dilectōe mea. Si pcepta mea suauerit. ma
nebitis in dilectōe mea sicut z ego patris mei pcepta suauī. z ma
neo in ei⁹ dilectōe. **Dec locut⁹ sum vob vt gaudiū meū in vob sit**
et gaudiū vestz impleat. Hoc ē pceptū meū. vt diligat⁹ inuicē si
cut dilexi vos. Maiorē hac dilectōem nemo hz. qz vt aiām suā po
nat qz p amicis suis. Vos amici mei estis. si fecerit⁹ q ego p cipio
vob. Ia nō dicā vos seruos. qz seruus nescit qd faciat dñs eius.
Vos at dixi amicos. qz oia q cūqz audiui a patre meo nota feci vo
bis. Nō vos me elegistis. sz ego elegi vos z posui vos vt eatis et
fructū afferat. z fruct⁹ vester maneat. vt qdēcūqz petierit⁹ patre in
noie meo det vob. **Nec mando vob vt diligat⁹ inuicē.** Si mudus
vos odit. scitote qm me pōre vobis odio habuit. Si de mudo fu
isset. mudus qd suū erat diligeret. Quia pō de mudo nō estis. sz
ego elegi vos de mudo. ppterea odit vos mudus. Memētote ser
monis mei quē ego dixi vob. Nō ē suus maior dño suo. Si me
psecuti sunt. z vos psequent. Si smonē meū suauerūt z vestz ser
uabūt. Sz hec oia facient vobis ppter nomē meū. qz nesciūt eū q
misi me. Si nō venissem z locutus fuisset eis pctm nō haberent.
Nūc at excusatōem nō hnt de pctō suo. Qui me odit. z patre meū
odit. Si opa nō fecissem in eis q nemo ali⁹ fecit pctm nō haberēt.
nunc at z viderūt z oderūt z patre meū. Sz vt adimpleat smō
q in lege eoz script⁹ ē. qz odio habuerūt grat⁹. **Cū at venerit para
clitus quē ego mittā vobis a patre spm veritat⁹ q a patre pcedit**
ille testimoniū phibebit de me. Et vos testimoniū phibebit. qz ab
initio meū estis. **Dec locut⁹ sum vob vt nō scādalizemini.** Absqz
synagogis faciet vos. Sz venit hora. vt ois q interficit vos arbi
tr⁹ obsequiū se prestare deo. Et hoc facient vobis. qz nō nouerūt

patrē neq̄ me. Sed hec locutus sum vobis. vt cū venerit hora eorū
 reminiscamini. qz ego dixi vobis. Dec aut̄ ab initio vob nō dixi. qz
 vobiscū erā. Et nūc vado ad eū q̄ misit me. z nemo ex vobis inter-
 rogat me quo vadis. Sz hec locut⁹ sum vobis. tristitia implevit
 cor vestz. Sz ego veritatē dico vobis. expedit vobis vt ego vadā
 Si em̄ nō abiero paraclitus nō veniet ad vos. Et euz venerit ille
 arguet mundū de pctō. z de iusticia. z de iudicio. De pctō q̄dem. qz
 nō crediderūt in me. De iusticia s̄o qz ad patrē vado. z iā nō vide-
 bitis me. De iudicio aut̄. qz p̄nceps hui⁹ mūdi iam iudicat⁹ est. Ad
 huc multa habeo vobis dicere. s̄ nō potestis cape mō. Cū aut̄ ve-
 nerit spūs ille veritatis. docebit vos omnē veritatē. Nō em̄ loq̄tur
 a semetip̄o. s̄ quecūq̄ audiet loquet̄. Ille me clarificabit. qz de meo
 accipiet z annūciabit vobis. Quia q̄cūq̄ h̄z pater mea sunt. p̄pterea
 dixi. qz de meo accipiet z annūciabit vobis. Modicū z iā nō vide-
 bitis me. z iterū modicū z videbitis me qz vado ad patrē. Dixerūt
 ergo ex discipulis ei⁹ ad inuicē. Quid est hoc qd̄ de modicū z non
 videbitis me. z iterū modicū z videbitis me. z qz vado ad patrem
 Dicebāt ḡ. quid est hoc qd̄ de modicū. nescim⁹ qd̄ loq̄tur. Cogno-
 uit aut̄ Iesus qz volebāt euz interrogare. z dixit eis. De hoc q̄ritis
 inter vos. qz dixi modicū z nō videbitis me. z iterū modicū z vi-
 debitis me. Amē amē dico vobis. qz plorabitis z flebitis vos mū-
 dus aut̄ gaudebit. vos aut̄ tristabimini. s̄ tristitia vestra vertet̄
 in gaudiū. Mulier cū parit tristitia h̄z. qz venit hora ei⁹. Cū autē
 pepererit puez iam nō meminit pressure. p̄pter gaudiū. qz natus est
 hō in mūdū. Et vos igit̄ nūc qd̄ tristitia habetis. Itez aut̄ vide-
 bo vos z gaudebit cor vestrū. z gaudiū vestrū nemo tollet a vob̄
 Et in illo die me nō interrogabitis quicq̄. Amen amē dico vobis
 si qd̄ petieritis patrē in noīe meo dabit vobis. Usq̄ mō nō petistis
 quicq̄ in noīe meo. Petite z accipietis vt gaudiū vestrū sit plenuz.
 Decim puerb̄is locut⁹ sum vobis. Venit hora cū iaz nō in puer-
 b̄is loquar vobis. sed palā de patre meo annūciabo vobis. In illo
 die in noīe meo petitis. Et nō dico vobis qz ego rogabo patrē de
 vobis. Ipe em̄ pater amat vos. qz vos me amastis z credidistis qz
 a deo exiui. Exiui a patre meo z veni i mūdū. Itez relinquo mūdū
 et vado ad patrē. Dicūt em̄ discipuli ei⁹. Ecce nunc palā loqueris
 et puerbiū nullū dicis. Nūc scim⁹ qz scis oīa. z non opus est tibi
 vt qs te interroget. In hoc credimus. qz a deo existi. R̄ndit eis Iesus
 Nō creditis. ecce venit hora z iam venit vt disp̄gamini vnusq̄qz
 in pp̄tia z me solū relinq̄tis. Et nō sum sol⁹. qz pater mecū est. Hec
 locutus sum vobis. vt in me pacē habeatis. In mūdō p̄ssurā habe-
 bitis. sed p̄fidite ego vici mūdū. Hec locutus est Iesus. z subleua-
 tis oculis in celū dixit. Pater venit hora clarifica filiū tuū. vt fili⁹

Spūs sanct⁹ arguit
 mundū de pctō
 de iusticia. z iudicio

nō potest cape mō

Subleuatis
 oculis in celū

tuis clarificet te. Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis. ut omne quod
dedisti ei de eis vitam eternam. Hec est autem vita eterna ut cognoscat te
solum verum deum. et quem misisti Iesum Christum. Ego clarificavi te super
terram. opus summaui quod dedisti mihi ut faciam. Et nunc clarifica me tu
pater apud te ipsum claritate quam habui priusquam mundus fieret
apud te. Manifestavi nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo.
Qui erant et mihi eos dedisti. et sermonem tuum servaverunt. Nunc
cognoverunt quia omnia que dedisti mihi abs te sunt. Quia verba que dedisti
mihi dedi eis et ipsi acceperunt et cognoverunt vere quia te exiui. et credi
derunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo. non pro mundo. sed pro his quos
dedisti mihi quia tui sunt. Et mea omnia tua sunt. et clarificatus sum in
eis. Et iam non sum in mundo. et ego ad te venio. Pater sancte serva
eos in nomine tuo quos dedisti mihi ut sint unum sicut et nos. Tu essem
cum eis ego servabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi ego custodi
vi. et nemo ex eis perit nisi filius perditionis. ut scriptura impleatur.
Nunc autem ad te venio. et hec loquor in mundo ut habeant gaudium meum
um impletum in semetipsis. Ego dedi eis sermonem tuum. et mundus eos
odio habuit. quia non sunt de mundo. Non rogo ut tollas eos de mundo.
sed ut serves eos a malo. De mundo non sunt sicut et ego non sum de
mundo. Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus veritas est. sicut tu
me misisti in mundum. ita et ego eos misi in mundum. Et pro eis ego sancti
fico meipsum ut sint et ipsi sanctificati in veritate. Non pro eis ego rogo
tam. sed et pro eis que credituri sunt pro verbo eorum in me. ut omnes unum sint si
cut tu pater in me et ego in te. ut et ipsi in nobis unum sint. ut credat
mundus quia tu me misisti. Et ego claritatem quam dedisti mihi dedi eis
ut sint unum sicut et nos unum sumus. Ego in eis. et tu in me. ut sint con
firmati in unum. et cognoscat mundus quia tu me misisti et dilexisti
et me sicut et me dilexisti. Pater quia dedisti mihi volo ut ubi sum ego
et illi sint mecum ut videant claritatem meam quam dedisti mihi. quia dilexisti
me ante constitutionem mundi. Pater iuste mundus te non cognovit. ego autem
te cognovi. et hi cognoverunt quia tu me misisti. Et notum feci eis nomen
tuum. et notum faciam ut dilectio que dilexisti me in ipsis sit. et ego in ipsis.
Deum dixisti Iesus. id est. **DIUS DIUS DIUS**. hoc est gra
tiam actus pacta. nobis in exemplum. ut deo spiritus grati de beneficiis
nobis ipsi. Uel fin. Beda. Hymno dicto. i. sermone quem dominus
prius gratias agens decantauerat. in quo et pro seipso. et pro discipulis. et pro eis qui
pro verbis eorum credituri erant elevatis sursum oculis peritum est completo (Egred
sus est Iesus) civitatem hierusalem (cum discipulis suis transiit torrentem cedron)
Dabit enim hic torrentes potestatem adhuc lapidem eo in loco quo Christus transiit
credidit. Est autem cedron hebraice. **קדרון**. kidron nomen obscu
re vallis prope hierusalem. orientem Iesus. ab obscuritate et obumbratione sic
notate. Interpretatur enim Hieronymus in 2. martiris. Hier. xxxi. ca.

Sermo tuus veritas est

Sermo tuus veritas est
2. f. de hierusalem

Cedron tenebras siue vt qdā volūt obūbratōem Et xps p suā pas-
sione quā trāgressus torrētē inchoauerat abstulit tenebras pcti et
legis. 7 expassis in cruce manibz prexit nos sub ymbra manū sue.
Perfluit autē hāc vallē torrētis. q̄ fm Hierony^m Ebrinar^o dicit qnqz
apparēs qnqz arid^o 7 exiccat^o Nūq̄ em aliqd aqz plectif nisi cū
tpe pluuiāli ex adiacētibz sibi montibz subministrē. Per hūc ḡ fm
Alber. ire dñs voluit. ad tenotādū q̄ cito de torrētē passiois esz bi-
bitur^o. sicut dixit ps. De torrētē in via bibit p̄pterea exaltabit ca-
put. Et bñ dicit torrētis. qz torrētis calore solis descēdit cū ipetu. sicut
xps calore charitat^{is} 7 luce firmitatis accētus. sicut^o passionū. ipetu p̄-
prie volūtatis sustinuit. Sic ḡ lralr 7 figurāl^r viā fecit p torrētē
Cedron. veluti qndā alter Dauid. licz dñter. Ille em absolū filiū
declināuit vt captōem mortēqz euaderet p torrētē Cedron hierusa-
lē egressus. ij. Reg. xv. Dic hō vt vltro nee capt^o mortē venaret Ju-
dā declinās p torrētē cedron secessit (in montē) harzethim. hebraice
חַרְצֵתִים Latine autem (oliuay) ab oliuis in eo nascētibz
sic noiatū Har em hebraice mōtē. zethim hō oliuas fecit (In villā)
siue pdiū seu locū. Nā grece Χωριον legit regionē. agrū. seu locuz
fcaas Bersemani. grece legit γερσημαν. Est autē villa in pe-
de supradicti mōtis posita. 7 interpretat vallē pinguiū siue vallis pin-
guissima. Nā Esaie. xxvij. vbi trālatio nra hz vallis pinguis-
sima 7 vallē pinguiū hebraice vtrobiz legit **בְּיַרְדֵּן**
Bersemanim. In extremitate autē hui^o ville (erat hort^o in quem fm
p̄tudinē introiuit Iesus 7 discipuli ei^o) auiditate ducti 7 audie-
di 7 vidēdi eū. quē multi reges 7 pphete voluerūt audire 7 videre
sz nō audierūt neqz viderūt Triplr autē noiat loc^o iste. ppter tria q̄
passio xpi effecit. scz pcti remissionē. q̄ in oleo scāf. Bre copiositate
q̄ p gersemani intelligit. Interpretat em. vt dictū est. vallis pingui-
um. Cite pfectōem. quā hort^o exprimit. Trāsito autē torrētē hortuz
intrauit Primo vt satis faceret pctō p̄moz parētuz in horto p̄misso
Secūdo vt oñderet q̄ ad delicias paradisi venire nō possum^o nisi tor-
rētē p̄nie pus p̄trāserim^o. Tertio. vt hortis hui^o mūdi deliciofis
designaret periculū inesse. Quarto. qz erat locus aptus ad capiēdū
qz clausus 7 nemo ppe vel intus qui inuare possit. Quinto qz fuit
notus proditori. Un̄ subdit in textu (Sciebat autē iudas. q̄ tra-
debat eū. locū) Hoc dicit ad differentiaz Jude lebbi. qui cognomi-
natus est thaddeus fratris Jacobi minoris (Quia frequenter Je-
sus conuenerat illuc cum discipulis suis) purū a tumultibz semp
inq̄rens locū ne mens ab auditoē tumultuū. impediret. Illuc autē
et iudas venit qm̄ multoties christus extra hierusalem p̄noctabat
Iussit autem ad domū vbi cenauerat si eū putauisset ibi inueni-

Cynara felling

villam Bersemanim

re potuisse repaſante (Tūc dixit illis iſus) volens eos puenire de
futuro ſcandalo (Oēs vos ſcandalū patiemini in me in iſta nocte) *exmitti
mutat hui
in ſalem*
Scandalū pati in chriſto eſt cadere ab ei⁹ fide ⁊ ſeq̄ta. Oēs ḡ
ſcandalū patiemini. i. cadet⁹ a mea fide ⁊ ſequela. Quia tradēdus
ſum ſicut ignar⁹ futuroꝝ. capiēdus ſicut ipotēs mēbroꝝ. accuſan-
d⁹ ſicut re⁹ maloz. crucifigēd⁹ inſtar iniquoz. in iſta nocte. qm̄ nō
mō lucis exterioris occaſus. ſed vera lux q̄ illuminat oēm hoīem
venientē in hūc mūdū. ſue claritatis videbit⁹ poſſe obſcuritatē ppe-
ri. (Scriptū eſt em̄. pcutiā paſtoꝝ ⁊ diſpōſent oues gregis) *zachya 13*
Uerba em̄ ſunt Zacharie pphete. xij. caplo. in eadē ſentētia licz paruz
immutent. Quia ibi ponit pphētia ac ſi pphēta loq̄retur ad dñm
Percute paſtoꝝ ⁊c. Dic autē ponit ac ſi dñs loq̄tur. pcutiā paſtoꝝ
⁊c. Quia idē eſt ſbūm dñi ⁊ pphēte. licz diſſerēter. qz ipius dñi
pncipalr. ⁊ ipi⁹ pphēte inſtrumentalr Percutiā ḡ paſtoꝝ. i. pcuti p/
mittā. Uide tñ a q̄b⁹ pcuſſus ſit ⁊ qualr. qm̄ a deo p pmiſſionē. A
iudeis p illuſionē. a gentilib⁹ p alapizatōem ⁊ flagellatōem. In ca-
pite arūdine. in maxilla palmis. in toto corpe flagellis (Doſtq̄z at
reſurrexero pcedā vos in galileā) in q̄b⁹ ſb⁹ ptra duo q̄ pmiſerat
afflictiva alia duo ſublūgit pſolatōem efficiētia. Nā reſurrectuz ſe
dē ptra pcuſſionē paſtoꝝ. Et ptra diſpōſionē ouīū dē ſe pceſſuruz
in galileā. ſicut pcedit paſtoꝝ ad pgregādas oues diſpſas. Eſt autē
galilea regio ſb⁹ ſus aqlonē ſita reſpectu ciuitatis hieroſolymitane. li-
cet ſint q̄ dicāt nō hanc galileā. vbi ſe chriſt⁹ oſtēdendū apl⁹s pmit-
tit regionē eē. ſ; collē quēdā in latere mōtis oliueti ſitū. vt in deſcrip-
tione terre ſancte p3. (Rñdēs autē Petr⁹ ait illi. Et ſi oēs ſcandalū/
zati fuerint ego nunq̄ ſcandalizabo.) hoc eſt. Si oēs a fide ⁊ ſeq̄ta
tua ceciderint. ego autē minime. Nec in hoc mēdaciū dixit. cū ſic in
corde habuerit. licz pſumptuoſe loq̄bat ſm̄ Auguſtinū de ciuitate
dei nō attendēs ſuā fragilitatē (Et ait illi iſus. Amē dico tibi. quia
hodie in nocte hac p̄uſq̄ gallus bis voce dederit. ter me es negatu-
rus. At ille ampli⁹ loq̄bat) pfirmās ſuā pſumptōem (Etiā ſi oport-
uerit me ſimul ⁊ mori tibi non te negabo. Siliter ⁊ oēs diſcipuli
dixerūt) Et licz in hoc mēdaciū nō dixerint cū ita fore arbitrabant⁹
falſuz tñ dixerūt. Cū ⁊ ipi fugiētes eū dereliquerūt. Quare autē xp̄s
petrū grau⁹ cadere pmiſerit ſex rōnes aſſignari pnt. Prima eſt vt
null⁹ de ſeip̄o vnq̄z pſumat. Scōa. vt plus xp̄o q̄ ſibi credat Ter-
tia. vt p̄meret ei⁹ audaciā q̄ ſam tertio dixerat oīno ſe negare non
debere ſb⁹ xp̄i obuſās trinā illi⁹ negatōem ſam tertio pdicentis.
Dixerat em̄ p̄mū in cenaculo chriſt⁹ Filioli adhuc modicū vobis
cū ſum. queretis me. ⁊ ſicut dixi iudeis. quo ego vado. vos nō po-
teſtis venire. Dicit ei Simon petr⁹. Dñe quo vadis. Et quare nō *om̄g ponat q̄*
poſſum te ſeq̄ mō. Aiam mea p te pona. Rñdit ei iſus. Aiam tuā

pro me pones. Amē amē dico tibi. Nō cantabit gallus donec ter
me neges. Post aliquantulū āt tps ait rursus dñs Simoni. Si
mon ecce satan expetuit vos vt cribraret sicut triticū. Ego āt roga
ui p te vt nō deficiat fides tua. ⁊ tu aliqñ pversus pfirmā fratres
tuos. Qui dixit ei. Dñe tecū parat⁹ sum ⁊ in carcerē ⁊ in mortem
ire. Et ille dixit. Dico tibi petre. Nō cantabit hodie gall⁹. id ē nō
terminabit hodie galli cant⁹ donec ter abneges nosse me. Patz ergo
quō negatio petri bis a dño p̄dicta fuerit in domo vbi cenatū ē
Joāne ⁊ Luca referentib⁹ ⁊ semel extra domū cū dñm seq̄bat cum
discipulis in montē oliuaz. vt referūt Matthe⁹ ⁊ Marcus. Ter
ergo Petrus p̄sumptōem suā explicās. ter itē a dño meruit suam
negatōem p̄dici audire. Quarta rō ē. vt aliq̄ ei⁹ exēplo instruerent
Quinta. vt Petrus aliq̄ plari dīscerent q̄liter p̄descēdere sub diē
et p̄pati deberēt. Sexta. vt error hereticorū p̄funderet dicentiū cha
ritatē semel habitā nō amitti. nec amissam posse itē rehaberi. cui⁹
p̄trariū omnino patuit in Petro (Et cū puenisset ad locū) videlicet
(Bethsemani) mille passib⁹. hoc ē miliario italico vt ferūt. ab hiero
solyinis distantē (ait discipul⁹ suis) docto scz. Nā Judas abierat. Et
tres p̄ncipaliores apli adhuc assumēdi erāt a xpo (Sedete h̄ do
nec vadā illuc ⁊ orē) Sciens illos tota nocte turbādos ⁊ vagatu
ros. Iubet eos paululū vt q̄lescant sedere. Nā sedere q̄lescent⁹ eē dis
cif (Et assumit Petz Jacobū ⁊ Joannē filios zebedei secū) tāq̄ s̄
bi. mag⁹ familiares ⁊ ad sibi secretiora sepe nūero admissos. vt qui
gloriosiora viderāt in transfiguratiōe ⁊ duodēnis puelle resuscita
tione viderāt etiā infirmiora ⁊ tristiora. vt addiscerēt q̄ verus hō
erat qui tristabatur sicut experimento didicerant q̄ verus deus
erat q̄ resuscitauerat mortuos. ⁊ trāfigurabat (Et cepit pauere et
tedere ⁊ tristari ⁊ mēst⁹ eē) Cepit pauere. i. timere. naturali timore ⁊
carnis fragilitate. nō diabolū s̄ mortē. Et tedere. i. tedū habere q̄
ad mortis expectatōem. Quia nō mors fm Hilariū. s̄ tps mortis
in metu ē. Recte āt dicif Cepit tristari ⁊ nō tristatus est. Quia
tristicia ei⁹ aīo dnata nō fuit. Et q̄ ista tristicia fuerit maria sub diē
Et tūc ait illis (Tristis ē aīa mea vsq̄ ad mortē) Id ē tristicia q̄ est
in me p̄ p̄ditōne impiorū. Durabit mihi donec mortuus fuero. ⁊ sic
hec dictio vsq̄ capif extēsiue. Potest etiā hec dictio vsq̄ capi in
tēsiue. q̄ tā intēsa erat eius tristicia q̄nta poterat eē. Est āt passio
turbans in aīo triplr̄ reperibilis. Aut p̄ter iperū ⁊ iudiciū rōnis.
vt motus subitus q̄ appellat⁹ p̄passio. Aut p̄tra iperū ⁊ iudiciū
rōnis. vt motus p̄gressiuus vsq̄ ad p̄turbatōem rōnis. vel a sua
rectitudine. vt in malis. vel a sua trāquillitate. vt in bonis mis⁹ p̄
fectis. q̄ dicif passio. Aut fm iperū ⁊ iudiciū rōnis. vt mot⁹ a ra
tione iperatus. vt turbatio penitētis vel p̄patientis. Primo mō
b 14

passiones sunt in oibz puris hoibz pfectis. Scdo mo in imperfectis
tm. Tertio mo in christo. Quia in eo totalr subdita erat sensualis
tas roni. z ro inferior superiori. z superior deo. nec tm vna potetia im
pediebat alia in suo ope naturali (Sustinete h). i. expectate (z vigi
late mecu) Hortal discipulos sibi vigilare dñs. vt ostēdat illorū
vigilias z nostras. nisi sue vigilie vigant efficaces esse nō posse.
Psalmista. Nisi dñs edificauerit domū frustra vigilat q̄ custodiūt
eā. Et nō solū ad vigilandū. s̄ etiā ad orandū eos hortat dñs. di
cens (Orate ne intretis in tentatōez) Et p̄ hoc duplr exponi. p̄mo
mō sic. Orate. vt inter orādū nō intretis in tentatōez. vl̄ vt orates
tentationē nō incidatis. Scdo mō sic. Orate. hoc videlicet. vt nō
intretis in tentatōez. vel. vt e s̄bo transferat qd̄ grece legitur
πρὸς εὐχέσθε μὴ εἰσελθεῖς εἰς πειρασμῶν Orate nō
intrare in tentatōez. Et qz ip̄ possibile ē. teste Hieronymo. nō tētari
Nō ait christ⁹. Orate ne tentemini. s̄ ne intretis in tentatōez. h̄ ē ne
tētatio vos superet (Et cū pcessisset paululū Auulsus ab eis) No
tāter ponit euāgelista dñm a discipul̄ tanqz vitē verā a suis pal
mitibz auulsū. i. violentia qd̄a seiunctū. auelli em̄ p̄pe. violenter
amoueri significat. Nā adeo is q̄ sibi delicias existimat eē cū filiis
hoim vsqz in finē dilexit eos vt parū ab eis ita strisat̄ seq̄strari
molestiā reputaret. Auulsus ḡ est ab eis (nō lōge s̄ q̄tū iact⁹ ē la
pidis) Typice innuēs. teste Zacharia chrysopolitano. vt in eū di
rigant lapidē. i. ad ip̄m pducant legis intentionē q̄ scripta erat in
lapide. finis em̄ legis ē christ⁹ ad iusticiā oī credenti. Lautū q̄des
fuit a sp̄sctō vt sic euāgelista describeret. eo q̄ p̄p̄ vl̄ longi⁹ lapis
p̄ici p̄t. put valitudo maior vel minor fuerit. iactēns. z q̄ntitas z
grauitas lapidis. p̄iecti vt mystice innuat q̄ cor lapideū hois pec
catoris nūq̄ tm̄ a christo elōgari poterit z ecōtra. qn̄ ad ip̄m possit
cū voluerit plene uertī. fieriqz participē illi⁹ p̄fundissime orōnis
q̄ se paterne subdidit volūtati. vt p̄ nobis biberet calicē passionis
Bene q̄q̄ seq̄t (Positis genibz p̄cidit in faciē suā sup̄ terrā) Nā q̄
lis erat p̄scia mentis. in eandē trāsformabat z corp⁹. Per oīa em̄
nia christi paterne volūtati subiecta erat (Procidit at̄ sup̄ terrā) vt
maledictio terminaret̄. Ade. De q̄ dictū est Genes. ij. cap. Puluis
es z in pulnerē reuerteris. Nā christ⁹ natus ex terra Ade (p̄cidit su
p̄ terrā) q̄rens illā ponere supra celū ad qd̄ possidendū creata erat
(Et orabat si fieri posset) salua tm̄ ogruentia saluatōis hūane (trāsfe
ret ab eo hora) passionis (z dixit Abba pater mi) Abba z pater vnū
fcant. Nā vnū syru est aliez latinū z grecū. Pater ergo mi z nulli⁹
alteri⁹ p̄ deitas naturā (Quia tibi possibilis sunt) potetia absoluta
Si possibile ē salua redeptōis hūane ogruentia (Transfer calicē
istū a mē). i. passionē instantē p̄ calicē representatā. Dicit em̄ calix ca/

lida potio. sicut dicit Cassiodorus. non calore ignis. sed calidi potus. sicut
vinum calidum et claretum propinat quod calefaciendo inebriat. Et hoc modo.
passio ex charitate suscepta dicitur calix. quia ita ebrietas amoris est quod ho-
minem obliuiscit sui. prodigium faciat proprii sanguinis. Transfer calicem istum
a me Non ut non veniat. sed cito veniat. vel transfer calicem. id est timorem et sca-
dalum passionis mee a me. id est a meis discipulis ne diu maneat in erro-
re (sed non sicut ego volo) secundum naturalem humane nature affectum (sed sicut
tu) Duplex enim voluntas assignatur humana quaedam deliberativa. et hec
in christo spiritus fuit conformis diuine voluntati. Alia naturalis que spiritus cedit
ad unum. et hec non spiritus fuit conformis diuine voluntati in volito. sed in
modo volendi. sed ut vellet quod deus volebat eum velle. et sic non est proprie-
tas voluntatis. Nam homo naturaliter bona voluntate vult horum
sanctum non mori quem deus tamen vult mori. Et cum surrexisset ab oratione
et venisset ad discipulos tres videlicet Petrum Jacobum et Joannem quos
viciniores habuit (inuenit eos dormientes et ait Petro) qui pre ceteris
ris ad se presumpserat. (Simon dormis. Sic) id est sicine grece enim
ovt wo legitur quod visitatus per sicine transferret. (Non potuisti vna
hora vigilare mecum) quasi dicat Memoria habe tue fragilitatis et
amplius tibi ne confidas. Si enim vna hora vigilare non potuisti. mul-
to minus et mori. Et notatur de vna hora. inuicem quod breuis est omnis
molestia tentationis respectu remunerationis eterne. Sed quia et alij idem
dixerunt quod Petrus etiam illorum infirmitatem arguit dicens. (Ut quod dor-
mitis. Surgite vigilate) oculis mentis et corporis. (Et orate) deuotione
cordis et oris (ne intretis in tentationem). id est ut non vincamini a tenta-
tione. Quare voluerit eos monere ne in tentatione veniret. subiunxit
(Spiritus enim) scilicet vester vel meus (promptus est) ad patiendum (caro
autem) mortalis (infirma) refugies morte. Iterum abiit et orauit eundem
Simonem dicens. pater mi Si non potest hic calix passionis (transire nisi bi-
bam illum) fiat voluntas tua. Et venit iterum ad discipulos suos et in-
uenit eos dormientes Nec mirum. (Erant enim oculi eorum grauati) Longe enim
in nocte processum erat. (Et ignorabat quod raderent ei) id est suam
sentientes euidentius infirmitatem. Putant alij. sicut Nicolaus de
gorra. et Jacobus de paradyso. moti fortassis ex hoc quod euangelista
ponit. Et ignorabat quod raderent ei. quod christus secundo veniens allocu-
tus sit eos somno oppressos dicens. Quid dormitis? Si enim primum
veniens eos corripuerat dormientes. Multo magis secundo veniens cre-
dendum est eos fuisse correptos. Opinantur ergo isti in primo aduentu
discipulos in solo Petro tanquam in capite correptos. In secundo autem simul
omnes a domino. xlii. dicitur argutos. Immo sunt nonnulli qui putant christum
etiam in tertio suo aduentu discipulos increpauisse dum diceret eis. dor-
mitate et regredite. Sufficit. surgite eamus. Mirantes quomodo dominus ter-
tio veniens discipulos dormire iussit et regredere. quos paulo ante

Oratio prima ad
pater

no 24 ad pater

phenderat q̄ dormirēt ⁊ statim subiicit. Sufficit. Surgite camus
 Mouent autē hi ex dictionib⁹ grecis apud Mattheū ⁊ Marcū
 positis q̄ nō mō imperatiui modi. s; etiā indicatiui esse dignoscunt̄
 grece ei legif̄ καθευθετε το λοιπὸν καὶ ἀπαυεσθε. vez
 q; doctores nostri latini ⁊ greci. vt Hilari⁹ Hieronym⁹ Chrysolto
 mus eas dictōnes in imperatiuo mō exponūt. ita sentiendū puto p̄
 fertim cū hec dictio λοιπὸν apud grecos. deinceps seu igit̄ signi
 ficet quā nos in hanc dictōem iā h̄sam habem⁹. vt sit sensus dormi
 te deinceps ⁊ req̄escite (Et relictis illis itez abūt ⁊ orauit tertio cū
 dem simonē dicens. Pater si vis transfer calice istū a me. Verūm
 nō mea volūtas. s; tua fiat. Apparuit at̄ et angelus de celo) visioe
 corporali in specie humana gaudes de instauratioe nature angelice. ⁊
 confortans eū) nō ppter eius indigentia. s; mag⁹ ppter discipuloꝝ
 assistentia solatioem ⁊ ppter nostrā instructōem ad ondendū q̄
 angeli assistāt nobis orantib⁹ ⁊ nos confortant. Alibi dicit̄ q̄ angeli
 accedētes ministrabāt ei. Dic dicit̄ q̄ angel⁹ eū confortauit. vt vtra
 q; natura designet. Nā diuine nature angeli ministrāt. humanā ho
 confortāt (Et factus in agonia) erat at̄ ista agonia. reluctatio sensua
 litatis morte horretis ⁊ rōnem ipam acceptatis. q; p̄tute diuina q̄
 libet ps p̄mittebat agere ⁊ pati. qd̄ erat sibi ppriū (Prolix⁹ ora
 bar) ad ostendendū q̄ in maiori necessitate debet mag⁹ ⁊ hō oratōi
 insistere (Et factus ē sudor ei⁹ sicut gutte sanguinis recurrentis in
 terra) Nō dicit euangelista stillatis in terrā. s; recurrentis. tanto em̄
 impetu sudor ille sanguineus ferebat in terrā vt nō mō vestimēta
 lesu imbueret. s; etiā humū madefaciens. facultatē illi impartiret.
 mortuos quos absumpserat. viuos itez ad auras restituendi. Ex
 vehemēti em̄ an xietate sensualitat⁹ q̄ p̄mittebat agere ⁊ pati qd̄ sibi
 ppriū fuerat. factū ē vt nō solū humores exirent p̄ sudorē. s; cū eo
 aliqd̄ sanguinis sudorē tingētis. Scdm̄ alios verō hoc supnatu
 rali factū ē. Nec solū sudasse christū in hortō. s; etiā collachryma
 tū fuisse. testat̄ glosa sup̄ illō Trenz. iij. Inundatōes aq̄z deduxerunt
 oculi mei Ex p̄cedentib⁹ p̄tz quō christ⁹ oratur⁹ patrē Jaco
 bū ⁊ Joannē assumpserit. ⁊ sequestrat⁹ deinde ab eis in facie suā ce
 ciderit sup̄ terrā ⁊ patrē ter orans volūtatē se subdidit diuine. do
 cens septē necessaria eē exaudiri volentib⁹. ¶ Quaz̄ p̄mū ē vt Pe
 trus. i. firmitas fidei assumat. Nā πέρσοσ grece. dicit̄ saxū lati
 ne. saxo at̄ soliditas ⁊ firmitas inesse dignoscit̄. bñ ergo p̄ Petrum
 fidei firmitas p̄cat q̄ orōnem exaudibilē facit. Aug⁹. fides orando
 impetrat. ¶ Scdm̄ est. vt ⁊ Jacobo q̄ sup̄plātator interpretat̄. id est
 tpaliū sup̄plātatio nō absit q̄ orō attentius in deū surgat. Grego
 rius. Illā orōnem deus nō audit quā pctōz nō intendit. ¶ Tertio
 ope p̄reciū est ⁊ Joannē assumi. oportz̄ em̄ orantē in grā versari. Jo

Sanguis oīa sudore
 rēditur Non solū
 sudore sanguine
 mixto Et hanc
 gl̄a confirmat
 sup̄ illō Trenz
 Inundatōes aq̄z
 deduxerunt oculi
 mei

orō 3^a ad
 dnm̄ p̄tz
 confortatis
 angeli de

anhis. ix. caplo. Pctores dñs nō audit. 7 hoc Joānes inuit. In
terprat em̄ dñi grā vel in quo est grā. Quarto solitudo q̄rat necē. ē
Matth. vi. Tu autē cū oraueris. intra in cubiculū tuū. 7 ora patrē
tuū in abscondito. Quinto si oīo exaudiri debeat. optz q̄ illā humi
litas p̄comitet. Eccl. xxxv. Oīo hūiliat̄ se nubes penetrabit. Sexto
req̄rit q̄ exaudied̄ salubriter petat. Joā. xvi. petite vt gaudiū v̄m
sit pleni. 7 accipiet̄. Septio q̄ p̄seuerātia accedat necē est. p̄me ad
Thessalon. v. Sine intermissione orate. Lu. xviii. Optz em̄ sp̄ orare
et nō deficere. Dec dñs volēs innuere petētibz necaria eē seq̄strat̄
ab aplis. p̄m̄ in terrā ter eādē orōem absoluerē dignat̄ est. Et bñ
qdē Primū vt 7 nos tria orēm. scz a pctis p̄teritis veniā. a p̄ncibz
malis tutelā. 7 a futuris picul̄ cautelā. Scdo vt oēm orōem nr̄az
ad tres p̄sonas dirigam̄. Tertio. vt p̄tentatōem triplicis pcti. su
pbie. auaricie. 7 luxurie clypeū orōnis opponam̄. Quarto. vt tres
vires aīe in orōne attētas habeam̄. ita q̄ rōnal̄ sit sollicita in medi
tādo. occupabil̄ feruēs in desiderādo. irascibilis fortis mala abo
minādo. (Et cum surrexissz ab orōne 7 venisset tertio ad discipulos
inuenit eos p̄tristitia dormiētes) Natura em̄ tristicie fm̄ Albiū est
q̄ inducit somnū p̄ recursū caloris. statim em̄ retracto calore 7 spi
ritu ab exterioribz organis. surrepit eisdem organis sensuū frigiditas
inducēs somnū p̄ h̄ q̄ ligat organa sensuū. qz somnū nihil aliud
est q̄ sensuū ex caliditate orbata ligamētū. (Et ait illis dormite iā et
req̄scite) p̄paties eoz infirmitati. 7 vt cognosceret se infirmos. *h. laing dicit*
Vlla r̄. post orōez frequētē. post discursus recursusqz multiplices. metū
demit. securitatē reddit in requiē horat̄ dicēs. Dormite iā 7 req̄s
cite. Q̄ aut ad eos reuertēs. dormiētēsqz repiēs p̄mū reuersus ob
surgat. scdo silet. tertio q̄scere iubet. Rō ista est q̄ p̄mū post resurre
ctiōne disp̄s eos 7 diffidētes 7 trepidos rephendit. Scdo misso
spū paraceto grauat̄ ad cōuēdā euāgelij libertatē ocul̄ visitauit
Nā aliquādiu legis amore detētū quodā fidei somno occupati sunt
Tertio h̄o claritatis sue reditu securitati q̄etiāqz restituit. Interposi
to aut aliq̄ tps̄ spacio fm̄ hilariū 7 chrysolst. postqz eos iusserat q̄
scere. 7 vt vult Albertus. vni⁹ hore mora rursus ait eis. Sufficit
Ecce appropinquauit hora 7 fili⁹ hoīs tradit̄ in man⁹ pctoz. Ecce
ce) inq̄t. (Appropinquat̄ hora) scz p̄secutōes q̄ ad hostē. hora retro
cessiōnis q̄ ad vos. hora passiōnis q̄ ad me. hora redēptōnis q̄ ad
hoiēm. Ecce venit hora (et fili⁹ hoīs tradit̄). 7 sic grece legit̄. 7 non
tradet̄. καρα δαδοται. Et in hoc erigit sensus discipulorū fm̄
Chrysolst. Monstrās qm̄ h̄ erat opus neq̄tie eoz. nō q̄ ipe obnox̄
erat. Dicit ḡ. Surgite eam̄. supple obuiā p̄ditōri 7 p̄secutoribz. vt
nō timētes vel latitātes nos inueniāt. scz leticiā passuri 7 p̄fidetiā
videāt. passiōneqz volūtariā sciāt. (Surgite ḡ eamus. ecce q̄ me

tradet ppe est grece tradit legit δπ ἀπὸ τοῦ δούλου Adhuc eo lo-
quente. Ecce iudas q̄ cognominabatur Scarioth) a vico Scarioth
in tribu ephraim. vnde et ipse de tribu ephraim fuit Hieronymo tes-
te in commentarijs sup̄ Esaiā caplo. xxvij. (Unus de duodecim) mi-
mero. nō merito. (venit et cū eo turba multa cū gladijs) quibz vul-
nera feriunt. (et fustibz et lignis) quibz lindores inducunt (Missi)
grece legit missa. partim (a principibz sacerdotū) partim (et a seni-
oribz et scribis antecedēs eos) Anq̄ tñ iudas Jesu appropinqua-
ret dedit eis signū ad cognoscendū illū. ppter similitudinē Jacobi mi-
noris cū christo. qui ad eo assimilabatur ei vt non nisi a notissimis se-
cerni possz. quare et frater dñi appellatus est. Dicit aut̄ hic Jacobus
minor siue iunior et etate et vocatōne. Jacobus em̄ zebedei filius p̄or
vocatus est ad apostolatū. et vt putat̄ q̄dam maior natu. Propter
ergo errorē vitandū (Dedit iudas turbis signū dicens. Quēcūqz
osculatus fuero ipse est tenete eū et ducite caute) Sciebat em̄ illū sepi-
us p̄ mediū eoz euasisse. licz hoc nō diuine virtuti sed arti magice
ascriberet. et hoc idē iam facere potuisset voluisset (Iudas ergo euz
accepisset cohortes et a pontificibz et phariseis ministros venit illuc
cū laternis. facibz. et armis) Nam cū in nocte poterat impediri. vel
ppter subitū p̄cursum turbaz. vel ppter tenebras q̄bz possz vl̄ eri-
pi vel euadere de manibz eoz. ideo p̄tra turbas munuit se armis.
p̄tra tenebras laternis et facibz. Sed qz de turba aliq̄ poterant si-
bi resistere p̄ potentiā populi. ideo p̄tra eos accepit cohortē nō iu-
deoz. sed militū a p̄side. vt sic seruato ordine legitime potestatz nul-
lus eis aunderet resistere. Itē aliq̄ ex iudeis zelo legis ducti. p̄sertim
qz a gentilibz capiebatur eis fortasse resistere voluissent. ideo accepit
etiā a p̄tificibz et phariseis ministros et venit illuc (Iesus itaqz sci-
ens om̄ia q̄ ventura erāt sup̄ eū p̄cessit) ne interrogatōem quā fac-
tur⁹ erat eis christ⁹. ex ignoratiā crederet fecisse. et ne videret qz seip-
sis inuitū et ppter ignoratiā obtulisset. (Et dixit eis. quē q̄ritis. Re-
sponderūt ei. Iesum nazarenū) sup̄ q̄rim⁹. nō qdē ad imitanduz. s̄
ad occidēdū. (Dixit eis iesus. ego sum) s̄ quē q̄ritis (Stabat autē
iudas cū eis) Hoc addit vt ostēdat nō tenebrarū cā iudeos christū
nō cognouisse. Nā iudas eū nec p̄ vocē cognouit. q̄ illi familiarissi-
mus fuit (Quē q̄ dixit eis. ego sum. abierūt retrosum et ceciderūt in
terrā) Nam audito hoc verbo sum. igneū qd̄dā et diuinū micans
in vultu eius p̄pendentes abierūt a p̄spectu eius. vultū ei⁹ ferre nō
valētes nō solū iudei. s̄ et iudas cū eis (Iterum q̄ interrogauit eos
quē q̄ritis) vt se q̄tū in se essz daret iudeis materia quētionis vi-
lo potētie sue miraculo. et fidelibz noticiā spontanee suūp̄ exhibi-
tionis in mortē (Illi autē dixerunt. Iesum nazarenū. Rēdit iesus.
Dixi vobis qz ego sum. Si q̄ me q̄ritis) facite qd̄ inq̄ditis. ita tñ

Traditio Iuda

Sanctus Iesus
summus aut

q̄ (sinatis hos abire) Quia nōdū est tēpus vt tollant de mūdo p
passionē. Ex quo p̄. q̄ christ⁹ dedit eis potatē se capiēdi. Nā sicut ex
sua potā seruauit discipulos. ita ⁊ multo magis se seruare potuissz
Un̄ subdit (Ut impleret sermo quē dixit. qz q̄s dedit mihi nō p/
didi ex eis quēq̄) s̄ spūali. Nec digredit euāgelista ab itēde dñi
applicās s̄bū pdictū ad pditōem corpale. licz ipse de pditōe spūali
differuerit s̄m Augustinū. qz apli nōdū sic credebat q̄o credūt q̄
nō pereūt. ⁊ ideo si tūc erissent de mūdo p passionē ⁊ mortē corpora
lem. fuissent de illis q̄ pereūt spūali. (Appropinquabat autē iudas
iesu vt oscularet eū. Et cū venissz statim accedens ad eum ait. Aue
rabi. ⁊ osculatus est eus) Erat em̄ p̄suetudo iudeoz osculari se mu
tuo. ad designādū q̄ pacific⁹ erat eoz ingressus. Sumit autē oscu
lum dñs. nō vt pditōnem approbet. aut simulare nos doceat. s̄ ne
pditōem fugere videat (Iesus autē dixit illi Iuda osculo filiū hoīs
tradis.) qd̄ p̄ interrogatōem p̄nuciādū putat dñs. Ambrosi⁹. q̄si
amatis affectu corripiat pditorē. q̄si dicat. Iuda mihi notissime os
culo tradis. id ē amoris pignore vuln⁹ infligis. ⁊ instrumēto pacis
mortē irrogas. Nō autē dicit Tradis m̄gr̄m tuū. dñm tuū. b̄n̄factorē
tuū. s̄z filiū hoīs m̄suetū ⁊ piū. q̄ si nō essz m̄gr̄ ⁊ dñs. qz tū tā sua
uiter erga te gessit nō essz a te pdēd⁹. addiditqz dñs (Amice ad qd̄
venisti.) Putat em̄ Aug⁹ de concordātia euāgelistaz p̄mū locutū fu
isse dñm Iuda osculo filiū hoīs tradis. Deinde subiūxisse Amice
ad qd̄ venisti recogita ad q̄ta mala pduc⁹ es. ⁊ reuertere. Propte
rea te amicū voco ne despes de salute tua si reuerti voluerz ad me te
charitatiue admittētē (Tūc accesserūt) sicut lupi i agnū (⁊ man⁹ in
iecerūt i iesu) irreuerēt (⁊ tenuerūt eū) fortit ⁊ ipie. ipingētes eū ad
rupē ita vt adhuc i ipa rupē ondūt figura man⁹ ipse ac digitoz q̄
artifios⁹ humano studio sculpi nō possz. Nāc referūt xpm̄ sua ve
nerabili manu inclinādo ad rupē effecisse. dū iudei ipuras man⁹ ad
capiēdū iniecerēt in eū Nec h̄nt i itinerario Joānis de mādenile. ca.
xvii. A loco autē rupis man⁹ figurā h̄ntis in meridie ad iactū la
pidis ē loc⁹ i q̄ xps orās sudorē sanguineū diffudit. hec ille ibidem
(Uidētes at̄ hī q̄ circa ipm̄ erāt) s̄ discipuli ei⁹ (qd̄ futur⁹ erat) s̄ cap
tionē ei⁹ in mortē (Dixerunt ei. Dñe si percutim⁹ in gladio) Memores
s̄boz xpi q̄i cenaculo dixerat. q̄ nō h̄z gladiū vedat tunicā suam ⁊
emat illū (Simon q̄ pet⁹ vn⁹ ex his q̄ erat cū iesu) feruore s̄z celsus ⁊
xpi r̄sionē nō expectās (h̄ns gladiū) s̄m glossam gladiuz hic acci
pit p̄ cultello quē forte habuit in mensa ad esum agni. ⁊ surgens de
cena tulerat secum (Eduxit eum) de vagina (Extendensqz manum)
vt fortiozem ictum daret (⁊ percutiens seruū p̄ncipis sacerdotū) eo
q̄ ille potestate dñi sui accepta videbatur caput esse cohortis. ⁊ co
gitabat q̄ illo interfecto alij confusi fugerent (Impytrauit auriculā

eius dextera) Nō ex sua pncipali intentōe. cū eū intēderat occidere.
s; ietus quē dirigebat ad caput relapsus est ad aurē (Erat autē suo
nomē Malch^{us}) ut Joānes refert. Ipe em̄ not^{us} erat pōsici. z iō etiā
noticiā ministroz habebat. s; sciēs nomē ei^{us} nō tacuit ppter certitū
dinē facti. Rūdit autē iesus videlz ad interrogatōez discipuloz. an
in gladio pcuterēt q̄rētū (Ait. s; nite vsq; huc) Hoc ē pmittere eos
cape me. Hāc r̄sionē Pet^{rus} nō exptauit. s; educto e vagina gladi
dio pcutit (Dixit ḡ iesus petro. Couerte gladiū tuū in vaginā) in
locū suū (Oēs em̄ q̄ acceperit gladiū. gladio pibūt) s; diuine iusti
cie. Nō ut vit gladio. s; accepit. Ille em̄ accipit q̄ vit eo ad vin
dictā ppria auctoritate. z h̄ est illicitū. Gladio autē vit sibi tradito
q̄ eo vit ad punitōem maloz zelo iusticie. sicut pncipes q̄ prātē hnt
a deo (Calice quē dedit mihi pater nō vis ut bibam illū) q̄si diceret
Passionē quā ordinauit mihi pr ad salutē gn̄is humani deo pa
tiēter tolerare (An putas qz nō possūz mō rogare patrē meū. z exhi
berē mihi pl^{us} q̄. xij. legiones angeloz) q̄si diceret. nō indigeo auxi
lio. xij. aploz q̄ possūz habere. xij. legiones angeloz. Legio sūm di
uū Hierony. sex milib; pple. Duodenari^{us} autē duct^{us} p senariū fa
cit. lxxij. z iō in. xij. legionib; sunt. lxxij. milia angeloz. in q̄b; expri
mūt lingue oīm getiū q̄ s; lxxij. Et in h̄ innuit q̄ oēs natōes si ins
surgerēt ctra ipm nihil possent si vellet. cū fortiores sint exercit^{us} ang
loz (Quō ḡ p̄lebūt scripture) s; si sic nō fiat. q̄si diceret si aliter fie
rer nō implerent scripture pphetaz in q̄b; scriptuz est (qz sic optet
fieri) s; xpm pati ad vestrā redēptōem. qz z si v̄re liberatiōis alius
mod^{us} fuerit. null^{us} tñ q̄ p passionē z mortē c̄gruetior. (et cū tetigiss;
auriculā ei^{us} sanauit eū (Ambrosius Opatorē suū limus agnoscit. z
opatricē suā dñi manū secuta est caro) In illa autē hora) qua s; eum
p̄benderāt (ait iesus ad eos q̄ venerāt ad se pncipes sacerdotuz)
id est pontifices (z magistratus templi) q̄ p̄erant officijs. sicut p̄
fecti (z seniores) qui p̄erant consilijs. sicut senatores. Nos ad ca
piendū christū euāgelista p̄memorat puenisse. nō q̄tum ad p̄senti
am corporalē. s; q̄tum ad auctoritatē. volēs nō min^{us} reos illos ha
beri quoz assilio hec cūcta gerebant. q̄ quoz manib; res executionē
dabat. Vel potuit esse q̄ aliq̄ senioz ad capiendū christū pueniāt
et nōnulli in atrio caiaphē remāssent (Tanq̄ ad latronem existis
cū gladijs z fustib; p̄bēdere me cū q̄tidie vobiscū sedebā docēs in
tēplo. z nō me tenuistis. nec extēdistis man^{us} in me) frustra inq; ci
uitate existis ad capiendū me. cū sepi^{us} in ciuitate vobiscū s; sat^{us} sim.
vbi prātē habuiss; etiā sine armis me capiēdi. frustra existis tanq̄
ad latronē. a latendo dictū. Ego em̄ latere non volui. z latibula do
cturus non q̄sui. s; synagogas z tepla latronib; sp̄erosa frequēta
ui. Frustra cū gladijs z fustib; veniss; p̄bēdere me inermē z nihil

In. Ma hora
d. h. p. m. d. r. o.

quo vis vi repelli liceat penes se hñtem. frustra existis nocte pphē
dere me q̄ quotidie. id ē p̄ singulos dies ad lucē veniens vt mani
festarent opa mea tāq̄ in dco facta vobiscū erā in tēplo docens. Do
cens inq̄ nō occidere. s̄ sancte vinere. z nō tenuistis me nec exten
distis man⁹ in me ad tenendū. q̄ppe q̄ tūc t̄pis teneri nolebā ex q̄
p̄iectura p̄leq̄ potestis. Itē nec nūc me. violentia aliq̄ nisi volūtas
mea pp̄ria accessisset teneri potuisset. s̄ hec ē hora vestra. id est vob̄
p̄missa ad capiendū me. z p̄tās tenebray. id ē p̄tās p̄ncipis tene
bray diaboli ad tenendū me vos inflāmātis (Hoc at̄ totū factū ē
vt iplerent̄ scripture p̄phetay) Nō em̄ vn⁹ dūtaxat p̄phetay igi
nominosam ch̄risti captione p̄dixerat. s̄ fere oēs. Bene ergo dixit
euāgelista (Hoc at̄ totū factū ē vt iplerent̄ scripture) nō huius vl
illius in singulari. s̄ p̄phetay in plurali (Tūc discipuli) viso q̄ nō
euaderet sicut p̄us solitus erat. oēs fugerūt nodū p̄tate sp̄s̄cti cō
firmati ex alto (oēs fugerūt relicto illo) hostiles inter populi man⁹
timore p̄territi. z sic impletū ē qd̄ dixit. oēs vos scandalū patiemī
ni. id ēa mea fide z seq̄la cadetis in ista nocte. Et Job. xix. fratres
mei lōge steterūt a me z noti mei q̄si alieni recesserūt a me (Adoles
cens h̄o q̄dā seq̄bat̄ eū amict⁹ sindone) id ē velle linea (sup̄ nudo
et tenuerūt eū. At ille relicta sindone nud⁹ pfugit ab eis) Dicit Be
da hunc adolescentē posse intelligi Joanne q̄ p̄mū fugit z postea
veste resumpta rediit Nā hoc t̄pe adoleuerat v̄tore. xxxij. etatis sue
nactus annos. Scdm̄ em̄ doctores eccl̄iasticos. Primo vulpij tra
iani q̄ in Colonia Agrippina ad ip̄erū electus est anno. nouem z
nonaginta natus annus in dño obdormiuit. Erat at̄ annus ip̄e
rij traiani p̄mus. s̄m̄ historiographos cētēsimus incarnatōis do
minice annus. Diuus tñ Hieronym⁹ sup̄ illd̄ psalmi. Uim facie
bāt q̄ q̄rebant aīam meā. opinat̄ adolescentulū hūc fugā relicta sin
done p̄sulentē fuisse Jacobū frat̄rē dñi Joāne euāgelista natu mis
norē (Lobors ergo). i. p̄gregatio militū (z tribun⁹ eoz) z ministri
indeoz p̄p̄henderūt iesum) q̄ incōprehēbil̄ erat (z ligauerūt eū) q̄
soluere venerat p̄peditos z vincula eoz dirūpe (Et adduxerunt
ad Annā p̄mū) vt eū p̄derēt q̄ venerat oēs ducere in viā pacis.
Potest at̄ duplex rō assignari. q̄re p̄mū ad annā ductus sit. Una
sc̄z ad mandatū caiaphe anni illius pontificē. q̄ sc̄z ideo iesum ad
annā misit vt excusabilior esset si ab eo p̄denatū ip̄e postmodū cō
demnaret. Alia cā ē ex pp̄inq̄tate dom⁹ anne q̄ in via posita pp̄in
quior erat. z iō timctes. ne si excitaret tumultus populi Iesus de
manib⁹ eoz eriperet declinauerūt illuc (Erat aut̄ Annas socer Caiā
p̄he q̄ erat pontifex anni illius) Sc̄ndū ē hic q̄ s̄m̄ legē sum̄
sacerdos p̄ totā vitā officio fungebat. cui post mortē filius succē
debat. Postea h̄o inuidia z ambitōne p̄ncipū crecente. nō solum

ff. de duplatoz

Johannes

choz

ad Annā p̄mū

patri nō succedebat filius. s; nec ultra alihū pōtificatus fungebat officio. r hoc ipm pecunia pcurabat. vt dicit Josephus. r pcorat h̄ dicitis enā geliste dicētis ipm fuisse pontificē anni illi. Erant aut Anne due ples. mascul⁹ r femina. Masculū dictū Jonathan. Uicellius syrie ples amoto Josepho cognomēto caiaphas pontifices creauit. feminā h̄o Laiaphas in vxorē duxit. rōne cuius r Annas socer Laiaphe r Caiaphas gener Anne dictus est (Erat aut Laiaphas q̄ p̄siliū dederat iudeis. q; expedit vnū hoīem mori p̄ p̄plo) Qd̄ iō enā gelista p̄memorauit vt remoueret scandalū de cordib; fidei deliū. oñdendo etiā p̄ aduersarioz p̄phetias q; nō p̄pter infirmitatē aut ipotentia suā captus ē r mortuus. s; salutē populi. vt scz non tota gens pereat. Testimoniū em̄ ab aduersario efficacius est. Et talis nature ē veritas q; etiā aduersari⁹ tacere nō p̄t (Seq̄batur at̄ Jesum Simon petrus) ex amore r deuotōe. q̄uis (a longe) p̄pter timorē. Amor q̄dē in corde erat. s; timor in mēbris (Seq̄bat r alius discipul⁹) scz Joānes. cui⁹ nomē ip̄met occultat humilitatis grā. Dat̄ at̄ p̄ hoc intelligi q; reliq; discipuli aufugerūt. Discipul⁹ q̄ ille erat notus pontifici. vel q̄a pater ei fuerat. vel aliq; ex consanguineis suis. Nec hoc posuit Joānes p̄pter sui iactantiam. sed p̄pter humilitatē ne p̄ hoc q; p̄mo intrauit cū Jesu in atriu pontificis r nō Petrus. magis h̄tuti sue r maioritati. q̄ notitie ascribat Et iō dicit (Discipul⁹ at̄ ille erat not⁹ pontifici. r iō intrauit cū Jesu in atriu pontificis Petrus h̄o stabat ad ostiū foris) q̄si p̄lagiēs futura negatōem (Exiit ergo discipul⁹ ali⁹ q̄ erat not⁹ pontifici et dixit ostiariae) vt scz Petz introduceret (r introduxit Petz. Et ingressus intro sedebat foris in medio atrij deorsum cū ministris ad ignē) In exteriorē partē atrij ingressus Petrus. deorsum sedet cū ministris ad ignē seq̄stratus a christo. Christus em̄ in interiorē partē atrij admissus sursum ascēderat Petrus h̄o foris in exteriori parte atrij r deorsuz ad ignē sedet. nō solū corpalis frigoris amouendi cā. s; etiā vt finem videret. scz qd̄ iudicaret pontifex de Jesu. (Circūsedentib; at̄ illis ad ignē) videlicet (q; frigus erat. fuit r Petrus in medio eoz) Ne aliquā suspitionē faceret ministris si Jesu propius accessisset (Quē cū vidisset ancilla qdā ostiaria vna ex ancillis summi sacerdotis sedentē ad lumen r calefacientē se r eū fuisse intuita. aspiciens illū ait. dices. r tu cū Jesu galileo Nazareno eras) Quia sciebat Joannē christi discipulū. r tñ p̄pter familiaritatē nihil dixit ei. S; Petro dixit. Et tu cū Jesu. dicto a Nazareth. puincie galilee eras. Bene dicit eras. q; iā esse desinebat (Nūqd̄ et tu ex discipul⁹ es hoīs istius) Ac si diceret. Scio qd̄ aliqñ te illi p̄gressum fuisse. s; an ex discipul⁹ eius sis me latet. p̄sertim cū nūc te videā aduersarijs illi⁹ p̄mixtū (Et ille negauit eū corā oīb; dices.

Sayphas p̄t Anne filiam sig habuit

Seq̄batur r p̄t a longe et aliq; q̄m diligebat h̄o

seq̄bat ad opm

vna ancilla d. p̄t

De p̄t

pa ancilla d. p̄t

negauit eū corā oīb; dices.

Mulier nō sum) supple illius discipul⁹ (Et nescio qd dicit) id ē
nescio aliqd de istius facto cui⁹ mētionē fecisti. cū (nō noui illū) Et
p̄t hec dictio noui habere sensum p̄ntis t̄pis z p̄teriti. s̄l̄r z grece ē.
vbi habet ὄυκ ὄϊα. Id ē nō nosco vel nō noui (Et exiit foras an
atriū z gallus cantauit) Sz nō aduertit Petrus nimio timore cor
reptus. Apparet aut timor ei⁹ in hoc. qz ex debili occasione mor⁹
est ad negandū. Et hoc ex duobz. Primo ex ipa p̄sona interrogan
tis. qz nō armat⁹ miles. nō admirand⁹ pontifex. s̄ mulier z ancil
la ostiaria interrogauit. Secdo ex forma interrogatōis. qz nō dicit.
Nūqd ex discipul⁹ es pditoris istius. p̄ qd videbas mag⁹ ex p̄passio
ne loq̄. Ex q̄ facile p̄spici p̄t qz periculosum sit in p̄ncipū curijs ver
sari. Ecce em̄ in atrio p̄ncipis Petrus negat. Jesus stat ligat⁹. Jo
annes decollat. stella Magoz ductrix p̄dit. z paz ibi iusticie repit.
Ibi saltatōnes. adulatōes. ebrietates. p̄messatōes. mēdacia. z mul
ta graua crimina paz reputant. Tu igit aulice si saluari desideras.
cū Petro xaula oīm potentū exire festina (Pontifex hō interro
ganit Iesum de discipulis suis z de doctrina ei⁹) Duo em̄ iponebat
christo a iudeis. scz falsa doctrina z noua. Marci p̄mo. Que ē ista
noua doctrina. Secdo. seditio z attractio hoīm ad se. Luce. xxij. Lo
mouet populu z seducit. Et iō de his duobz eū examinat. Primo
qdē de discipul⁹ quos videbas seduxisse. Secdo de doctrina eius q̄si
notans eā falsam (R̄ndit ei Jesus. Ego palā locutus sum mundo
Ego ip̄ docui in synagoga z in tēplo q̄ oca iudei ueniūt z in oc
culto locutus sum nihil) Et si aliqui locutus sum discipul⁹ meis in
cubiculis. nō tñ ea ueluti silentio mādanda. hortat⁹ sum illos p̄di
care in tectis (Quid ergo me interrogas) q̄si diceret p̄ alios potes
hoc scire (Interroga igit eos q̄ audierūt qd locutus sum ip̄is Ec
ce hi sciūt qd dixerim ego) z q̄b p̄nt testimoniu p̄hibere (Hoc cū
dixisset vnus assiltes ministrorū) Malchus uidelicz cui⁹ Petrus
auriculā absciderat s̄m Ehyssolo. sup Joannē Dedit alapā iesu
dices. Sic r̄ndes pontifici.) Motus at ē minister ad p̄ntiendū
Iesum. ex hoc scz. qz audientiu eū interpellasset testimoniū. cū pon
tifices misissent ministros vt caperēt Iesum. ip̄i capti ad s̄ba eius
redierūt dicētes qz nūq̄ sic locutus sit hō. Uolēs ergo hic se excu
sare qz nō eēt de eis p̄cussit eū Sz christū male r̄ndisse pontifici ex h
piccit p̄ hoc qd dixit. qd me interrogas? videbas em̄ sibi qz christ⁹
notasset pontificē de ip̄udētū interrogatōe. cū tñ scriptū sit Leui
tici. xxij. Principē populi tui nō maledices. Uide qz iniuriosam
dñs noster christ⁹ excipiat alapa. Lege em̄ cautū ē qz suus e fuitu
re mittēdus alapa a manu mittēte cedere. Et hic ecotrario dñs ala
pa ceditur a suo quē iā uenerat p̄ mortē suā e fuitutis opprobrio
relaxari? (R̄ndit ei Jesus. Si male locutus sum) licē r̄ndens pon

Duo imponebat
Christo a iudeis
falsa doctrina
z noua

malchus
dixit
dedit alapa

Et exiit foras an
atriū z gallus
cantauit

Joannes decollat
stella Magoz
ductrix p̄dit

Pontifex hō
interrogauit
Iesum

Malchus
dixit
dedit alapa

Malchus
dixit
dedit alapa

rifici (testimoniū phariseo de malo. Si autē bñ docui (quid me cedis)
Nec debet videri alicui q̄ christus nō suauerit ea q̄ docuerat excus
sando se et alterā maxillā nō p̄bendo. Nā christ⁹ nō mādauerat ad
lram alterā maxillā corpale p̄beri. cedentib⁹ vnā. s; hoc intelligi de
bet q̄tū ad p̄paratōem animi. s; q̄ si necesse fuerit ita debet eē dispo
situs vt nō turtet aīo ōtra p̄cutientē. s; paratus sit sille et amplius
sustinere. Et hoc christus suauit. qz corp⁹ suū p̄buit occisioni (Et
misit eū Annas ligatū ad Caiaphā p̄tifice p̄ncipē sacerdotū. vbi
id ē penes quē oēs sacerdotes et scribe et pharisei et seniores in vnū
conuenerāt) Sacerdotes inquit euāgelista. penes quos s; labat au
thoritas. Scribe. penes quos debuit eē sapientia. Pharisei. q̄b de
buit eē sanctimonia vite. Seniores. in q̄b debuit eē maturitas dis
creta (Petrus at a longe secut⁹ ē eū vsq; in atriuū summi sacerdot⁹)
Laudabile erat q̄ seq̄bat. qz ex amore et deuotōe. vituperabile qd
a longe. qz ex timore. Q̄ at timuit nature fuit. q̄ negauit sarreptio
nis. q̄ penituit fidei (Summi ergo sacerdotes et omne p̄ciliū id ē
gregatio. qz p̄ scribit (q̄rebant falsum testimoniū ōtra Iesū) qz
vez inuenire nō potuerūt (vt cū morti traderēt) nō vt veritatē in
q̄rerent (et nō inuenerūt cū multi falsi testes accessissent) qz vl̄ ma
nifestū falsum dixerūt vel nihil sup quo posset p̄denari. Et hoc est
qd̄ subiungit (Multi em̄ falsum testimoniū dicebat aduersus eū
et conuenientia testimonia nō erāt. Nouissime at̄ uenerunt) id ē post
multoz falsa testimonia (duo falsi testes) Duos adducit vt legez
suare videant. Deute. xix. ca. Nō stabit vnus testis ōtra aliquem.
S; transgrediunt̄ eā. licet duos adducāt. qz falsos (Et falsum testi
moniū ferebat aduersus eū dicētes. Hic dixit. qm̄ audiuim⁹ eū di
centē. possum destruere hoc templū dei manufactū. et p̄ tridū) sic
em̄ grece legit $\Delta\iota\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\iota\varsigma\ \tau\omicron\upsilon\tau\eta\ \mu\epsilon\tau\epsilon\omega\upsilon$ (aliud nō manufactū reedifi
care) Et hoc conabant̄ p̄bare q̄ ipe diuinā potentia q̄si deus sibi
vsurpasset. sed falsi testes erant. Falsitas em̄ testimoniū eoz patet ex
trib⁹. s; ex mutatōe. ex additōe et intentōe. Ex mutatōe. qz dñs
nō dixit. possum destruere s; solute. nec dixit reedificare. s; excitabo
illud. qd̄ tēplo viuētū uenit nō materiali. Itē ex additōe. qz addi
derunt dei et manufactū. Itē ex intentōe. qz nō eo sensu quo dñs
dixerat retulerūt. Nā dñs dixerat de tēplo corpis sui p̄dicēs suā
passionē in tēpli solutōe et resurrectōem in excitatōe Iudei at̄ ac
cipiebant hoc de tēplo materiali et lapideo ab herode rege. ascolo
nita videlicet. edificato. Itē em̄ destructo templo ab Esdra p̄structo
aliud edificauit. vt testat̄ Josephus libri antiq̄tatiū. xv. cap. xiiij.
(Et exurgens summ⁹ sacerdos) de solio quo sedebat (in mediū) ex
impatientia et ira (interrogauit iesum dicens. nō rīdes quicq; ad
ea q̄ tibi obijciunt et isti aduersum te testificant) Voluit em̄ pp̄ n

omni q̄
p̄cedat p̄
fandit

Deus
Non grabat
vobis q̄na alit

ad rñsum p̄uocare vt occasione s̄monis locū accūsandi inueniret.
(Jesús aut̄ tacebat z nihil rñdit) sciebat em̄ quicqd̄ rñdisset q̄ in
calūniā solum fuisset (Rursus at̄ summus sacerdos interrogabat
eū. z dixit ei. Adiuuro te p̄ deū viuū vt dicas nobis si tu es ch̄ristus)
q̄tū ad humanitatē (filius dei b̄ndicti) q̄tū ad diuinitatē (Jes
sus at̄) p̄pter reuerentiā nōis inuocati (dixit illi. Ego sum tu dix
illi) Et est filius Caiaphē z Pilati rñso. nisi q̄ Pilato dixit de p̄nti
tu dicis. Caiaphē aut̄ de p̄terito. Tu dixisti. S̄z quare hoc? Rñso
s̄m Rabanū. Sacerdos legem viderat q̄ ch̄ristū futuz p̄dixerat.
Ideo dñs loq̄tur ei de p̄terito. Tu dixisti. q̄si deheret in lege hoc di
cere potuisti. Pilatus h̄o de eo audierat. iō dicit ei. tu dicis (Ue
rūtū dico vobis Amodo) id est post hūc diem in extremo iudicio
(videbitis) oculis corp̄alibz (filiū hoīs) id ē me quē mō p̄temnis
et ignominiose tractatis (sedente) vt iudicem (a dextris s̄tut) sup
ple patris quē nūc timere deberet. z tūc (veniente) id ē ad iudiciū
s̄m formā humanā (in nubibz) ad lrām vel in nubibz (celi) id est in
sc̄tis (Tūc p̄nceps sacerdotū sc̄dit vestimēta sua dicens blasphem
mauit) s̄m morem iudeoz q̄ sc̄ndere soliti sunt vestes q̄ audie
bant aliquā blasphemā p̄tra deū in signū doloris z detestatiōis cri
minis. sicut Barnabas z Paulus in actibz ap̄loz fecisse legunt cū
cultu diuino se honorari viderūt (Dixit ergo Blasphemauit) s̄z no
minās se filiū dei (Quid adhuc egem? testibz) q̄si diceret frustra la
boramus q̄rendo testes (ecce nūc) id est in apto corā oibz (audistis
blasphemā eius) z sic est grece αω τοω (Quid vobis videt) Ne
videat in cā p̄cipitanter p̄cedere. s̄z p̄sulte agere. req̄rit opinionem
assistentiū (Qui oēs p̄dēnauerūt eē reum eē mortis) sententiā pon
tificis sequētes q̄ eū blasphemū p̄clamauerat (Et viri q̄ tenebāt eū
illudebāt eū cedētes. Et ceperūt q̄dā eū p̄spuere) fetidissimū sputū
in illū iacentes (z velare faciē ei?) reueredā in quā āgeli desiderāt p̄
spicere (z colaphis eū cedere). i. i collo a s̄go s̄bera dare (Alij at̄ pal
mas i faciē ei? dederūt). i. manu apta p̄cussit (Et interrogabat eū di
cētes. p̄phetiza nob̄ x̄pe q̄s ē q̄ te p̄cussit) Et ministri alapis eū cede
bat z alia m̄lta blasphemates dicebāt i eū) Bernar. o s̄e obp̄obriū
hoīm z abiectio pleb. s̄z gl̄ia āgeloz. Deu charissimū libertas capti
uoz tradit. gl̄ia āgeloz illudit. speculū sine macula z cādor lucē eter
ne p̄spuit. deus oīm flagellat. vita viuētū in cruce morit. tradit tan
q̄ reus ad illudendū q̄si fatuus ad illudendū. tāq̄ maledic⁹ ad
p̄spuendū. tanq̄ vilis ad occidendū. tāq̄ p̄uaricator legis ad cru
cifigendū (Stabant aut̄ serui z ministri ad p̄unas. q̄z frig⁹ erat)
qualis in nocte vernali solet esse (z calefaciebāt se. Erat at̄ cū his es
simon petr⁹ stans z calefaciēs se. Post pusillū at̄ rursus cū vidisset
eum. alia) sup̄ple ancilla. nā grece i m̄ alia habet (cepit dicere his. q̄

de p̄nti r̄p̄ndit s̄m
m̄dū

z d̄m̄m̄d⁹

in domo caiaphē
p̄nti alia ancilla

miramini enim
et negavit dicitur

videtur quod

et

hora prima post
factus est dies

Ibi erant. circumstantibus. Et hic erat cum iesu nazareno. Dixerunt ergo ei circumstantes quibus ancille p[ro]palauerat (Nunquid et tu ex discipulis eius es. Et itez negavit cum iuramento. et dixit. non sum) supple illi discipulo. Quia (non novi hominem) id est non cognosco vel non cognovi (Et interuallo facto quasi hore unius accesserunt qui astabant et dixerunt petro. Vere et tu ex illis es. Nam loquela tua manifestum te facit. Nam et galileus es) Licet enim hierosolymite et galilei sint unius lingue. dunt tamen in accentu et modo p[ro]ferendi. vnde facile deprehendi potuit eum fuisse galileum (Dicit vnus ex ieruis pontificis cognatus eius cui absciderat petrus auriculam. Nonne ego te vidi in horto eum illo. Itez ergo negavit et cepit anathematizare. id est detestari et turare. quia nescio hominem istum quem dicitis. Et statim gallus itez adhuc eo loquente cantauit. Et reuersus dominus respexit petrum plus tamen spiritualibus oculis. Augustino teste quod corporalibus. vnde notanter euangelista Lucam putat dixisse. Respexit dominus petrum. et non respexit Iesus petrum. Leo papa dominus iesus intra pontificale scilicet tenebat. sed redemptionem discipuli foris positi solo diuino vidit intuitu. et pauentis animum mox ut respexit erexit et in fletum penitudinis contulit. Unde secum (Et recordatus petrus sibi domini quod dixerat ei Iesus. Quia postquam gallus cantet bis) id est peccatet (ter me negabis. Et egressus foras) ut haberet liberum flendi locum (fleuit amare) id est ex cordis amaritudine. Notanda sunt hic tria que fuerunt puocatiua petri ad penitentiam. scilicet caritatio galli. respectio domini. recordatio sibi. Primum pertinet ad auditum. Secundum ad infusione gratie. Tertium ad recordationem beneficentie (Et confestim ut factus est dies conuenerunt seniores plebis et omnes principes sacerdotum et scribe cum uniuerso concilio) id est congregatoe (aduersus iesum ut eum morti traderet) Multi enim capto iesu domum ierant que mane reuerli sunt (Et duxerunt eum in concilium suum dicentes. Si tu es christus) id est messias nobis p[ro]missus (dic nobis. Et ait illis. Si vobis dixero) scilicet quod sim christus (non credetis mihi. Si autem interrogauero non ridebitis mihi) sicut factum est dum omnibus vobis mihi respondentes christum debere esse filium David quaterim quare eum David dominum nuncupauit in spiritu dicens. Dixit dominus domino meo etc. (Neque dimittetis hoc) id est post tempus passionis (erit filius hominis sedens a dextris sedens dei) id est in bonis potioribus patris secundum humanitatem. In equalitate patris secundum diuinitatem. et dicit bene filius hominis. quia in quantum filius dei spiritus fuit equalis patri (et sedens a dextris eius. Dixerunt autem omnes. Tu ergo es filius dei. Qui ait. vos dicitis quia ego sum) Quasi diceret Ego nec dico nec nego. sed vos dicitis quia ego sum. quis non creditis. vel sic. vos dicitis interrogando. et tamen vez diceretis hoc asserendo (At illi dixerunt. Quid adhuc desideramus testimonium. ipsi enim audivimus ex ore eius) quod scilicet sit filius dei (Et surgens omnis multitudo

notam

est

ma

fuit

duo

eorz vincientesq; iesum) ne moueret quo vellet (adducūt eū a caſa)
pha) vt moueret q̄ nollet (z ligatū tradiderunt eū Pontio pilato
pſidi in p̄torū) q̄ntū iam annū in pſidentia agenti vt elici pt ex fine
capli nomi Antiquitatū Joſephi libri. xvij. vbi ſic habet Pilat⁹ poſt
q̄ in iudea decimū annū p̄pleuit p̄git Romā vitellij ſyrie pſidis
iuffione p̄pulsus. Sz anteq̄ Pilatus Romā veniret Tyberius
ex humanis rebz abſceſſit. Coſtat at̄ Tyberiu. xpiij. annos regna-
riſſe chriſtūq; xvij. anno illius fuiſſe crucifixū. Itē Luce. iij. cap.
Anno q̄nto decimo Tyberij ceſaris p̄curante pontio pilato Judeā
z Albertus. pontius p̄nomē eſt. z ſic dicit⁹ ab euentu. quia denucit
pontū. z ſubiecit romanis. pilatus p̄p̄riū nomen. p̄ſes a dignitate
iudiciaria (Erat at̄ mane. Tūc videns Judas q̄ eū tradidit q̄ d̄s
natus eēt) iudicio ſacerdotū z vincitus duceret ad pſidem q̄ tales
morti adiudicare ſolitus erat (Penitētia ductus) licet infructuo-
ſa (retulit. xxx. argenteos p̄ncipibz ſacerdotū z ſenioribz dicēs Pec-
caui tradens ſanguine iuſtū) Dic habemus q̄ nō ois p̄ſeſſio pecca-
ti. nec ois dolor de peccis meret veniā. ſz d̄t illa eſſe ſub ſpe venie-
nō ex timore ſuili q̄ hic nō erat. qz desperatus de venia ſe ſuſpen-
dit. Ex parte ergo p̄ſitētis p̄ſeſſio nō valuit. Nec valuit ex pre illi⁹
cui fiebat. qz nō p̄p̄rio ſacerdoti nec fideli. Jam em̄ iudei amiſerāt
officiū ſacerdotis. nec erant de ecclia. nec merito. nec numero. No-
ta chriſtū in q̄nq; teſtū ore declaratū fuiſſe iuſtū videlicz Centurio-
nis dicētis. Vere filius dei erat iuſtus iſte. Itē vrozis pilati. dicē-
tis. Nihil tibi z iuſto illi. Itē pſidis. Mūdus ſuz a ſanguine iuſti
hui⁹. Itē latronis. Dic vō nihil mali geſſit. Item iude traditoris
dicētis. Peccavi trades ſanguine iuſtū z pecuniā referētis. Si iu-
das pecuniā reſtituit male acq̄ſitā qua iuſticia uſurari⁹ z ſimonia-
cus p̄ſit retinere pecuniā vel b̄ficiū iniuſte acq̄ſitū (At illi dixer-
runt. Quid ad nos tu videris) id ē noſti qd feciſti eū tradēdo z p̄-
cū tibi oblatū approbādo vel tu videris. id ē videbis qd tibi cō-
tinget. q̄ſi diceret. Si b̄n egeris recipies. z ſi male ſitr. eſt em̄ vider-
is p̄teritū vel futurū ſubiūctiui modi. Un̄ alia ſra hz. Tu videbis
Brece legiſ σ̄δοφει Id ē tu videbis in futuro. More iſtoz ſa-
cerdotū multi noſtrates ſacerdotes indiſcreti ſepenūero mittūt pec-
catorē p̄ſitētē in desperatōem dicētis. Tu videris ſi male an b̄n
egeris vt inde penā recipias (Et p̄ictis argenteis in templū re-
ceſſit z abiens laq̄o ſe ſuſpēdit) celo terraq; poſtus. Et dicit Lucas
in actibz aploz. q̄ ſuſpēsus crepuerit medius z dirupta ſunt oīa
viſcera eius. Et in hoc quodāmō relatū eſt ori quo oſculatus erat
d̄m. ne ſez p̄ os effunderent. Rupto em̄ laq̄o putat⁹ p̄us cecidiſſe
et crepuiſſe. Beda ſup Acta aploz. Dignā ſibi penam traditorz
amens inuenit. vt videlicz guttur quo vox p̄ditōis eſperat. laqueū

in pilato in
primis de rapha
ſimo p̄ſeſſe

nota chriſtū in q̄nq;
teſtū ore declaratū

Deprecatio Iude

nodus veraret. Dignū etiā locū interitus q̄sūt. vt q̄ hoim ange-
 lorūq̄ dñm morti tradiderat. celo terreq̄q̄ solus. q̄si aeris spiritib̄
 sociandus iuxta exemplū achitophel z Absolom q̄ regem David
 sunt p̄secuti aeris medio perirēt. Cui vtq̄q̄ satis digno exitu mors
 ip̄a successit. vt viscera q̄ dolum p̄ditōnis p̄ceperāt rupta caderent
 et vacuas voluerent in antras. Cuius simillima pene mors Arriū
 heresiarchā dānasse referēt. vt q̄a ille humanitatē ch̄risti. iste diuini-
 tatē eius extinguerē moliebant ambo sicut sensu inanes vixerāt sic
 quoq̄ ventre vacui perirent. Letex sicut centesim⁹ octauus psal-
 mus. xxx. ps̄ib̄. sp̄sctō dictante absolutus ē. ita z. xxx. in eodē ps̄.
 maledictōes in Judā Scarioten. iuxta numez argenteoz q̄b̄ dñm
 vendere nō timuit illate sunt. Quaz p̄ma hec ē. Constitue sup̄ eum
 pctōrē. Extrema s̄o hec. Et operiant sicut diploide pfusione sua.
 Utz aut̄ ip̄a die crucifixionis dñice statim cū a p̄ncipib̄ sacerdotū
 recessisset vel in crastinū nō ē ex p̄sum. s̄z q̄ aū resurrectiōem dñi
 se suspēderit planum ē. vt dicit Hieronym⁹. Uidet tñ Leo papa
 velle q̄ suspēderit se aūq̄ dñs crucifixus sit. Ostendit at̄ locus vbi
 Judas se suspēdit in pede montis oliueti ad leuam. funis at̄ quo
 suspēsus est Rome monstrat. z ē spissus (Principes at̄ sacerdotū
 acceptis argenteis dixerūt. Nō licet eos mittere in corbonā. q̄ p̄
 cū sanguinis ē) Albertus. tria in templo erant reuatoia oblati-
 onū. sc̄z Musach sabbati. in quo p̄ncipū oblata reponēbant. z ga-
 zophilaciū quo ponebant oblata plebis. z Corbonā quo ponebāt
 oblata sacerdotū z Judas obtulit argēteos sacerdotib̄. Ideo ad
 Corbonā p̄tinere videbant. S̄z q̄a p̄cū sanguinis erat dixerunt
 eos nō licere mitti in corbonā. Sed (psilio into emerunt ex illis
 agrū figuli in sepulturā peregrinoz) Et p̄t ee figuli p̄p̄riū nomen
 illius agri. vt ad lram. figulus erat ille cuius erat ager. Est aut̄ ille
 ager hodie quatuor muris inclusus in modū turris superi⁹ testu-
 dine cooptus h̄ns foramina desup̄ distincta septē p̄ q̄ defunctorū
 corpa christianoz intus p̄iciunt fecitq̄ eum sc̄tā Helena in hanc
 redigi clausurā. Est aut̄ latitudinis q̄nquaginta pedū. lōgitudis
 s̄o. lxxij. Valent aut̄ tres ex illis argenteis q̄b̄ emptus erat ager
 vnū ducatū. ex q̄ sequit̄ q̄. xxx. argentei valuerūt. x. ducat⁹ (Prop̄
 hoc vocatus ē ager ille Acheldemach. Hoc ē ager sanguinis vsq̄
 in hodiernū diem) In actis ap̄loz legit̄ ita vt appellaret̄ ager ille
 lingua eoz Acheldemach. Sciendū tñ q̄ he due dictōnes agrum
 sanguinis significātes latine. nō sunt p̄p̄rie hebraice. s̄z syriace. tñ
 lingua hebraica z syriaca sunt valde p̄pinq̄. vt d̄t Hieronymus in
 p̄logo galeato. Noies aut̄ notabilr̄ l̄rati magis vtebantur lingua
 syra q̄ hebraea. Et libri eoz q̄ sunt extra bibliā. p̄ magna parte scrip-
 ti sunt in illo idiomate. l̄ris tñ hebraicis q̄ defacili p̄t fieri. q̄ l̄re hic

De luda dñi

Tria reuatoia
oblatōria in templo
hanc p̄tō

Ager Acheldemach
quatuor muris
inclusus in mo-
dum turris p̄
quatuor Helena
clausura

valent aut̄ tres
ex illis argenteis
vnū ducatū

De luda
dñi

Et ibi sunt eiusdem numeri et soni. dantes in characteribus (Tunc impletum est quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem. Tunc acceperunt. xxx. argenteos pretii appciati. que appciauerunt a filiis israel) id est christi empti a filiis israel. i. a iuda. qui fuit de tribu iuda ephraim et pphicibus suis. (et dederunt eos in agrum figuli) i. p. agro figuli (Sicut constituit michi dominus) super. scribere secundum intentionem hieremie. licet hec prophetia secundum hec scriba non continet in hieremia. sed magis in zacharia. xi. ca. Appenderunt mercedem meam. xxx. argenteis. Et dicit dominus. propece illos ad statuarium tepli. *Jo* dicit Augustinus. quod non omnes libri habent zacharia. sed tamen veteres codices. Et quare Mattheus ponit hieremiam de evangelista. sicut constituit michi dominus scribere. quod Mattheus spiritus sancto inspiratus scripsit euangelium. Et Hieremias. xxvi. habet. quod hieremias a filio patris sui emit agrum. Et zacharia. xi. habet de. xxx. argenteis. et sic Mattheus in instinctu spiritus sancti recepit ex ambo prophetis prout auctoritate et in una profavit. Et quod hieremias est unum ex maioribus prophetis. etiam quod ab eo locuti sunt eodem spiritu. id est prophetia unius est prophetia alterius. Ideo venienter putavit ponere hieremias quod zacharia ad firmitatem fidei roboranda. Vel potest dici quod hec auctoritas de libro ad hebream habet in descriptioibus hieremias. quod sit mentio. ij. Machab. b. In quibus dicit Hieronimus. fatetur se eam auctoritatem invenisse. Secundum dominum Albius dicit sic exponi auctoritas supradicta. Et acceperunt. xxx. argenteos pretii appciati. i. iude. que appciauerunt sacerdotes a filiis israel assumptum non ab alienigenis. quod minus esset inconueniens. si hoc fecisset alienigena. et dederunt eos etc. (Jesus autem stetit ante presidem) i. pilatum tamquam iudicandus ante iudicem. qui tamen iudicaturus est viuos et mortuos. tamquam super dominum. qui tamen dominus est vniuersorum. tamquam ipotes ante potestatem. qui tamen est omnipotens (Et ipsi non introierunt in portum) i. domum preserti (vt non contaminaret) ex ingressu domus hominis gentilis. qui tamen non timebat inquinari ex peccatione mortis innocetis (sed vt comederet pascha) i. agnum paschale secundum paulum burgensem et grecos. secundum autem latinos dicitur exponi pascha. i. azymos panes illo tempore a iudeis. et non nisi mundis. p. vij. dies mandati solitis (Exiit ergo pilatus ad eos foris et dixit. Quam accusacionem affertis aduersus homines hunc) Nolens secundum morem romanorum prius eam audire antequam dederet eum. licet illum vidit vincitum in signum dederat (Ruderunt et dixerunt. Si non esset hic malefactor non tibi tradidissemus eum) quasi diceret. Si non esset hic malefactor quem tu precepit in lege non pati vivere. non tibi tradidissemus eum. quasi diceret. Nos sumus tate iustas ac iusticie quod nobis deberet simplici serbo sine aliqua discussione credi. Nos enim examinauimus eum et dignum morte inuenimus (Dixit ergo eis pilatus. accipite eum vos. et secundum legem vestram iudicate eum) Ac si diceret. si sufficit vestra examinatio. sufficiat et vestra dederatio. ego enim nequaquam talis iudex efficiar (Dixerunt ergo iudei. nobis non licet interficere quemquam) super. morte crucis. qui eum volumus interficere. *Ubi* dixerunt iudei sibi non licere illi diebus paschalibus

zacharia ii

*z machabios po
in doctis romb
hieremias ppheta*

Sicut ihs ante pphid.

Dicit pilatus iudae

In Job 9. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Rō aut̄ excusatiōnis subdit (vt sermo iesu impleret quē dixit sc̄s q̄ morte ess̄ moritur⁹) Dixerat em̄ Matth. xix. Se tradēdū ee gentib⁹ ad illudēdū. sp̄nedū. flagellādū. 7 crucifigēdū (Legerūt aut̄ illum accusare dicētes. hūc inuenim⁹) Opt̄ie dicebāt (Duc iuēnim⁹). qz qd̄ ei iponebāt nō erat rei v̄itas. s̄ humana fictio 7 adinuetio (iub̄ uertētē gentē nr̄am) sc̄z a cultu legis. falsam doctrinaz seminādo (Ex phibentē tributa dari cesari) q̄si sediciosum 7 tra cesarē accusando (Et dicentē se xpm̄ regē ee). i. volētē regnū iudeoz vsurpare sibi 7 tra edicta cesaris q̄ iudeis regiā pt̄atē interdixit. De p̄ma accusatiōne Pilatus tanq̄ gentilis nō curauit. qz leges Moisi 7 rēp̄sit. Nec de sc̄da. qz tanq̄ falsam 7 mendosam reputauit. qz forte audierat ex relatione alioz xpm̄ dixisse. Reddite q̄ sunt cesaris cesari. 7 q̄ sunt deo. De tertia aut̄ inq̄siuit. qz videbat esse 7 tra dñm suū (Introitus q̄ itez in p̄toriu pilat⁹) vt exq̄siti⁹ oia rimaret. 7 christ⁹ q̄eti⁹ m̄de/ ret amoto strepitu iudeoz (Et vocauit Iesum 7 dixit ei. Ite es rex iudeoz) Querebat an de iure regnū iudeoz ad eū pt̄inebat. qz de facto ostabat eū regē nō esse. qz paup. nud⁹. 7 humilis. cui null⁹ ad iutor. cū ad regnū multoz op⁹ est adiutorio (R̄ndit iesus. a temet ip̄o hoc dicis. an alij dixerūt tibi h̄ de me) Nō q̄si ignar⁹ interrogat s̄z iō vt sciam⁹ quā op̄ionē habebāt de regno ei⁹ iudei 7 gentiles. ac simul de ip̄o regno inquitamur (R̄ndit pilat⁹ Nūq̄d ego iude⁹ sum) oīdēs ad se nō pt̄inere ab eo q̄rere an ess̄ rex iudeoz. s̄z pot̄⁹ ad iudeos. qz se regē dicebat. dās p̄ h̄ intelligere q̄ ab alijs h̄ sibi dictū erat. Et iō subdit (Sens tua 7 p̄t̄ifices tui) q̄ videlicz ab alienigenis te defendere dēberet (tradiderūt te mihi) p̄ malefactorē. Si q̄ te regē negas. qd̄ fecisti. qz mihi tradit⁹ es. q̄si diceret. nō est credēdū qn̄ ex magna cā tradiderūt te mihi (R̄ndit iesus. Regnū meū nō ē de h̄ mūdo) s̄m Chrys. id ē pt̄as mea 7 auctoritas q̄ sum rex nō ē de h̄ mūdo. i. nō h̄z occasionē ex causis mūdanicis. 7 ex electiōe hoīm. s̄z aliūde. videlicz ab ip̄o patre. Ut regnū meū. i. fideles mei. s̄m q̄ regnū d̄z popul⁹ q̄ regnat s̄m Aug⁹. nō est de h̄ mūdo. nō d̄t in h̄ mūdo. s̄z de h̄ mūdo p̄ affectū 7 imitaciōem (Si ex h̄ mūdo ess̄ regnum meū. ministri mei vtiqz d̄certassent) 7 tra aduersarios (vt nō traderet iudeis. Nūc aut̄ regnū meū nō est h̄nc). i. nō h̄z p̄ncipiū ex hoc mūdo. est t̄m h̄ic. qz vbiqz. i. in celo 7 in terra. (Dixit ei itaqz pilatus ergo rex es tu) Pilatus em̄ ad plenū verba eius nō intelligens accepit p̄ hoc ip̄m esse regem alicuius regni longinqui. de quo nō in/ tromitterent se romani (Respōdit Iesus. Tu dicis. qz rex sum ego) Ita responsiōne suam temperans. vt nec manifeste cōfiteretur se regem. cū rex nō ess̄ eo mō quo pilatus intelligebat. nec negabat. cū ess̄ rex regū. Dicit ergo Tu dicis qz rex sum ego. supple carnaliter s̄m quē mō dū rex non sum. s̄z alio mō rex sum ego (Et in hoc nat

lys sum) temporaliter (et ad hoc veni in mundum) per carnis as-
sumptione (vt testimoniū phariseam veritati) Ideo (omnis qui est
ex veritate) p̄ma. que deus est nō solū p̄ creatōem. s; imitatioem (au-
dit vocē meam) corde credendo. ore p̄fitendo. ⁊ opere morē geren-
do (Dicit ei pilatus. quid est veritas. Et cū hoc dixisset iterū iuit ad
iudeos) Inter querendū em̄ qd̄ est veritas. incidit menti eius cō-
suetudo iudeoz liberandi aliquē reū in paschate. Uel s̄m̄ Ehyso-
stomū. Pilatus interrogās qd̄ est veritas audiuit tumultū foras
et credēs illū posse p̄scere ⁊ postea queri? difficilis q̄stionis m̄sio nē
audire. itez exiuit ad iudeos. Alij dicūt q̄ nō meruit audire m̄sum
finale de veritate. s; q̄stionē tm̄ facere. q; iudiciū suū a p̄tate incho-
auit. s; nō in veritate s; in p̄uersitate finiuit. (Aut aut̄ pilat⁹ ad p̄nci-
pes sacerdotū ⁊ turbas. Nihil inuenio cause in hoc hoīe). s; dignū
morte (At illi inualescebāt) supp. vocib;. nō rōnib; (dicētes. Lō-
monit p̄plm̄ docēs p̄ vniuersam iudeā incipiēs a galilea vsq; huc)
ac si dicerēt. p̄uenit p̄plm̄ ⁊ tui bavit pacem incipiēs a galilea vsq;
huc s; hierusalē (Pilatus aut̄ audiēs galileā interrogauit si hō ga-
lile⁹ eēt). i. galilea oriūd⁹ (Et cū cognouisset q̄ de herodis p̄tate esset
remisit eū ad herodē q̄ ⁊ ip̄e hierosolymis erat illis dieb;) Erat em̄
tetrarcha galilee vbi x̄ps p̄cept⁹. nutrit⁹. ⁊ p̄satus fuerat fili⁹ her-
odis ascalonite. Et licz pater ei⁹ gētilis fuerat. tm̄ circūcisus. iste hō si-
lius ei⁹ iude⁹ nat⁹ erat annū iā vigesimū in regno agēs. ⁊ p̄pter h̄
ex galilea hierosolymā ascēderat ad diē festum. Ad hūc Pilatus
iesum miserat. tum vt herodi deferret. tum qz credebat eū liberari de-
bere p̄ herodē. p̄sertim cū ⁊ innocēs erat. ⁊ illius patrie municeps.
Herodes aut̄ viso iesu gauisus est valde. nō p̄pter deuotōem. s; p̄
ter curiositatē. Un̄ subdit. (Erat em̄ cupiēs ex multo tpe videre eū
eo q̄ audiret multa de eo) s; de miraculis ⁊ doctrina ei⁹ (⁊ sperabat
signū aliqd̄ videre ab eo fieri. Interrogabat aut̄ eū multis sermoni-
bus) forte an ip̄e esset cui⁹ cā pater ei⁹ tot p̄ueros interfici iusserat.
et si cecū illuminasset ⁊ filiū vidue ⁊ lazari resuscitasset (Et ip̄e nihil ei
r̄ndebat) Sciebat em̄ illū nisi ex curiositate moueri. ⁊ iō indicabat
eū m̄sione sua sc̄tā indignū) Stabāt at̄ p̄ncipes sacerdotū ⁊ scribe
p̄stater accusantes eū) Licz euāgeliste nō exp̄mat de q̄b;. credēdū m̄
est q̄ de trib; superiorib; corā pilato enarrat; accusauerint eū (Spre-
uit aut̄ illū herodes cū exercitu suo ⁊ illi sic indutū veste alba (repu-
tas eū idiotā ⁊ fatuū) ⁊ remisit ad pilatū) vt ei rursus deferret sicut
et sibi p̄mū a pilato delatū fuerat Et ex hoc videt̄ herodes etiam in
mortē christi p̄sensisse (Et facti sunt amici herodes ⁊ pilatus in ip̄o
die) propter reuerentiā sibi mutuo impensam. (Nam antea inimi-
ci erant ad inuicem) propter aliquos de galilea vsros quos pilat⁹
occiderat miscens sanguinem eorum cum sacrificijs. occidit enim
d ij.

quid est veritas

omnis qui est ex veritate
pilatus remisit iesum
herodes

remisit ad pilatū
herodes

amicus factus est pilatus
herodes

herodes videt
iesum gauisus
est

*Oratio aut pilato aliquo
quod sacrificabat in hierosolima
anno di galilia*

*arrufabat tunc
2 miles*

*et dicit aut solene
pasche*

eos dum sacrificaret (Pilatus autem iuocatis principibus sacerdotum) .i. rectoribus templi (et magistris) .i. rectoribus populi (et plebe) .i. cum populo (Dixit ad illos. Obtulisti mihi hominem hunc quasi auertentem populum. et ecce ego coram vobis eum interrogas nullam causam) propter quam deberet occidi inuenio in homine isto ex his in quibus eum accusatis. sed neque herodes) aliquam causam inuenit (Nam remisi vos ad illum. et ecce nihil dignum morte actus est ei) neque pro suam neque pro legibus et nuncios quod ille non omisisset si eum culpabilem inuenisset (Emendatum est illud dimittam) quasi diceret flagellabo illum et ludibris illusionibusque quantum iubetis afficiam. dum non innoxium sanguinem non siciatis (Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. Et cum accusaret a principibus sacerdotum et senioribus) mediciter (nihil respondit) nec ad sui excusationem. nec ad obiectorum refragationem (Pilatus autem rursus interrogabat eum. Non audis quantum aduersum te dicunt testimonia. non respondes quicquam. vide in quantum te accusant) sperabat enim eum posse dimitti si se excusare voluisset (Jesus autem nihil amplius respondit ei ad vllum hominum ita ut miraretur presens) sed pilatus (vehementer) videlicet eius patientiam (Per diem autem solenne) pasche videlicet consueuerat et necesse habebat) propter longam consuetudinem hactenus obseruata (presens dimittere unum de vinculis quicumque voluissent et petissent (ob recordationem liberationis ab egyptiaca seruitute. cuius memoria in solennitate pasche licebat. et in memoria transire pro rubrum mare in quo filii israel erant liberati et egyptum summersi) dabatur autem tunc unum vincitum insignem quod vocabatur Barrabas) non propter nobilitatem gentis. sed ob famositatem criminis (quod cum sediciosus erat vincitus. et in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset turba cepit rogare) pilatum ut sic faceret (sicut se faciebat illis) .i. facere consueuerat in dimittendo unum vincitum (Congregatis autem illis respondit pilatus et dixit. Est autem consuetudo vobis ut unum dimittatis vobis in pascha. Quem ergo vultis vobis dimittam barrabam an regem iudeorum iesum qui dicitur christus) Origenes super Mattheum. Quem vultis dimittam vobis. iesum barrabam. an iesum qui dicitur christus. In multis exemplaribus non continetur quod barrabas etiam iesus dicebat. et forsitan recte. ut ne nomen iesu ueniret alicui iniquorum. In tanta enim multitudine scripturarum neminem scimus iesum peccatorem. sicut in aliis nominibus inuenimus iustorum. et eiusdem nominis inueniuntur etiam iniqui. ut puta iudas apostolus zelotes. et iudas patriarcha. Ite et maccabeus omnes laudabiles. sed et iudas peccator. et in genesi inueniuntur eiusdem nominis esse filii Seth. et filii Cain. sicut Enoch et Lamech et Matusalem. Non autem uenit tale aliquid et in nomine Iesu. Et puto quod in heresibus tale aliquid superadditum est. ut habeant aliqui uenientiam dicere fabulis suis de similitudine nominis Iesu. Non dicit quod est christus. ne derogare cesari videatur. cum christus sonet in regiarum dignitate. interpretatur enim vincitus. et solebat tunc christi reges inungi. et ob christi. id est

*Scribat pilatus unum
vincitum*

opportunitatē dimitte dī eū. Pontifices at̄ z p̄ncipes sacerdotum
et seniores p̄uaserūt p̄p̄lo maliciose (z ceciderūt turbā. vt maḡ
baraban dimitteret eis. ielūm s̄o p̄derent. Exclamauit aut̄ rursūm
vniuersa turbā a p̄ōficibz z s̄bis z muneribz inducta dicens (Tol
le hūc. z dimitte nobis barraban) q̄si diceret. occidat ille q̄ viuificat
mortuos. z dimittat latro vt itez occidat viuos (Erat at̄ barrabas
latro. q̄ p̄pter seditōez quādā factā in ciuitate z homicidiū missus
erat in carcerē. vt dictū ē (Pilat⁹ at̄ itez m̄dēs locut⁹ ē ad illos vo
lens dimittere iesum. Quē vultis vob de duobz dimitti. At illi dixē
rūt barrabā. Dicit illis pilat⁹. qd̄ q̄ vultis faciā regi iudeoz iesu q̄ d̄r
x̄ps) q̄si diceret. nō ē honor v̄r q̄ rex v̄r crucifigat (At illi itez oēs
succlamabāt) x̄osuz em̄ stabāt respectu pilati (dicētes. crucifige cru
cifige eū. Ille q̄. i. pilat⁹ (tertio dixit ad illos. qd̄ em̄ mali fecit iste)
q̄si diceret. Clamatis penā. z culpā oñdere nō potestis (Nullā cām
mortis inuenio in eo. At illi maḡ clamabāt z instabāt vocibz ma
gnis postulātes vt crucifigere. z inualecebāt voces eoz. Vidēs
aut̄ pilat⁹ qz nihil p̄ficeret) ad x̄pi liberatōem. (s̄ maḡ tumult⁹ fier
ret. i. accusantiū (accepta aq̄ lauit man⁹ corā oī multitudine) Mos
em̄ erat iudeoz volētū se innocētes oñdere sup occisus z occidēdis
vt lauaret man⁹. vt prim⁹ p̄z Deu. xxi. ca. Sic z fecit pilat⁹. vt q̄s
nō poterat mouere suasio. moueret beatōe (dicēs. Innocens ego
suz a sanguīe iusti hui⁹). i. a sanguīe effusione (Vos viderit⁹). i. vi
deat⁹. qd̄ op̄ sit factō. q̄si diceret. Ego suz minister legis. attēdite q̄lē
mihi tradidist⁹ occidēdū. qz ex allegat⁹. nō ex p̄sciētis optz p̄ferre
s̄niam (Vos viderit⁹. s̄ qd̄ p̄tinget vob. q̄tū suppliciu p̄ culpa
quā p̄mittit⁹. z sic viderit⁹ ē futur⁹ s̄biūctiui. grece at̄ legif. ομεισ
οφ εσ θε. s̄ est vos videbit⁹ in futuro) (Et r̄ndens vniuersis p̄pls
dixit. Sanguis ei⁹ sup nos z sup filios n̄ros). i. culpa z pena effusio
nis sanguis ei⁹ sup nos (Nō petūt vt s̄t⁹ sanguis ei⁹ veniat sup eos
in ablutōez pctōz seu redēptōez siue sc̄rificatōez. s̄ i vindictā) (Tūc
q̄ app̄hēdit pilat⁹ iesum z flagellauit) nō qd̄ manibz p̄p̄rijs. sed p̄
milites. z h̄io vt iudei ei⁹ iniurijs faciati mitigarent. z ad ei⁹ mor
tē sentire desisterēt (Milites aut̄ p̄fidis suscipiētes iesuz intro i atriu
p̄torij gregauerūt ad eū vniuersaz cohorte) vt sicut mort⁹. ita oēs
p̄ticipes fierēt illusionis. (Et eructes eū) s̄ p̄p̄rijs vestibz chlamy
dē coccineā circūdederūt ei. i. purpureū vestimētuz qd̄ erat indicū
regie pt̄atis apud romanos. Et qz ad regiā dignitatē nō solū vest⁹
s̄ etiā diadema ptinet z sceptz. iō (plectētes coronā) nō de margari
tis. s̄ de spinis posuerūt sup caput ei⁹) fuere aut̄ spine q̄bz p̄lexa est
x̄pi corona multū acute. imo sotulares nouos penetrare potētes.
vt videre licz p̄tr̄b̄is in corona x̄pi spinea. z facile credi p̄t ex spi
nis in iudea nasci solit⁹. Nec mirū sit eā terrā spinas tante cuspidis

gammis...
p̄p̄rijs...
barba...
p̄tr̄b̄is...

3 d̄p̄t...
p̄tr̄b̄is...
ad...

Sanguis ei⁹ sup nos

...
p̄tr̄b̄is...
p̄tr̄b̄is...

progignere. Cū scribat Arrian⁹ historic⁹ in India caulē quēdā ori
ri spinis insitis. inter q̄s vna tāte soliditatis ac magnitudinis ē vt
circū eq̄tatiū q̄rūdā p̄phēsa veste nō p̄us abrūpi auelliq̄ potuerit
q̄ illos equo detraxerit. Ad hec lepores si pilis eē spine iplicent. nō
nō secus at. 3. aues visco. aut hamo p̄ices capi. hec Arrian⁹ in sexto
libro historiarū (Et arūdinē in dextra ei⁹) In signū q̄ vacuū. 7. inane
erat regnū ei⁹. Nec tria sunt regalia insignia xpo p̄tumeliose illata.
Nā q̄ purpura induit⁹ est. nō ad ei⁹ honorē s̄ p̄fusionē factū fuit.
Ut de terribaro p̄sico legit⁹. q̄ cū veste regiā ab Artaxerre datā. nō
enī vt indueret. se amicitū s̄. audiuit a rege iā risui habit⁹ dici. Tibi
inquit Terribare vt mulieri aux. 7. vt infano regitū amictū gestādi po
testatē licētīāq̄ p̄mittim⁹. hec Plutarch⁹ in vita Artaxerxis. Nec
tria sunt regalia insignia xpo p̄tumeliose illata. vt dictus est. Ut si
deles suos veste nuptiali amictos corona vite eterne coronaret i ce
lis q̄s an̄ p̄stitūtōem mūdi stylo miscōie scripserat indelibilr in li
bro vite (Et genu flexo an̄ eū illudebāt dicētes. aue rex iudeoz) Cō
suetudo erat tūc. sicut nūc. vt adēntes regē salutarēt (Et dabāt ei
alapas) vt ip̄o ope ostēderēt illusoriū eē q̄ ei talē honorē exhibebāt
illudētes eū iā factis. sicut illū illuserāt signis 7. v̄bis (Et expuētes
in eū acceperūt arūdinē 7. p̄cusserūt caput ei⁹) aculeos spinaz pro
fundi⁹ in caput illi⁹ figētes. S̄ 7. typica s̄m Hilariū in eo rō ser
uat. vt infirmitas gentiliū corporoz manū xpi p̄phēsa etiā in reū pa
trē q̄ caput ei⁹ est acq̄lescat. Nec arūdo oñdit̄ rome vt ferūt i ecclīa
scti Joānis lateran. (Eiuit itez pilat⁹ foras 7. dixit eis. Ecce addū
co eū vobis foras vt cognoscatis qz in eo nullā cām inuenio) sup
mortis. Si q̄ leuita fuerūt q̄b̄s in lege peccauit. ecce illū correptū im
humanissime intueri potest (Eiuit ḡ iesus portās spineā coronā
et purpureū vestimētum. 7. d̄t eis. Ecce hō) q̄si diceret. Et si in aliq̄
malū feciss̄. tū ultra d̄dignū puni⁹ est. 7. iō d̄xeret vobis sufficere.
(Cū ḡ eū vidissent pontifices 7. ministri clamabāt dicētes. crucifi
ge crucifige eū) Ingemināt p̄pter desiderij vehemētiā (Dicit eis pi
lat⁹. Accipite eū vos 7. crucifigite) Indignāter ḡ dixit. qz nō habe
bāt potatē aliquē iudicādi ad mortē cruc. q̄si diceret. Si haberetis po
testatē dare mortis sn̄iam. cito 7. sine cā faceretis. s̄ ego ḡ agere nor
lo. (Ego etiā in eo non inuenio cām) dandi talē sn̄iam (Rūderūt ei
iudei. Nos legē habem⁹. 7. s̄m legē d̄z mori. qz filiū rel se fecit) Et q̄
putabāt eū reū mortis. Vidētes etiā rōes eoz p̄mū allegatas. iā nō
muleū trutinari a pilato. aliā assignauerūt (Cū ḡ audiss̄ pilat⁹ hos
sermōnes mag⁹ timuit) eo q̄ illū tā crudelissime afflixiss̄ 7. tractass̄
(Et ingressus i ptoriū itez) timore p̄cussus. vt v̄tate mag⁹ poss̄ co
gnoscere extra tumultū iudeoz Et (d̄t ad iesum. vñ es tu) v̄tz sc̄z eēt
de⁹ diuinā p̄ns originē. vel hō terrenā. Iesus aut̄ r̄sūz nō dedit ei

Primo qz gētilis erat z gnatōem filij in diuinis cape nō possz. Se
 cūdo qz nolebat passionē suā impedire Tercio qz pphetatū erat de eo
 Et sicut agn^o corā tōdēte se obmutescet (Dicit g̃ ei pilat^o. mihi nō lo
 quis. Nescis qz ptate habeo crucifigere te. z ptatez habeo dimittere
 te) In q̃ seipm pdenauit. Si em̃ in ptate sua totū positum erat. qre
 nullā cām inueniēs eū nō absoluit (Rēdit iesus. nō haberes ptatē
 in me vllā nisi tibi datū essz desup). i. imediate a romanis. sz media
 te z pncipalr a deo a q̃ ois ptās ē (Propterea q̃ me tradidit tibi
 ma^o pctm̃ hz) vt z illos q̃ tradiderūt z ipm pilatū ostēderet obno
 xiosee pctō. sz illos maiori q̃ ex se z inuidia eū tradiderūt. qz iste fecit
 timore superioris ptātis (Et exiit). i. ab eo tpe (q̃rebat pilat^o dimitte
 re eū) Vel exiit. i. ex ea cā. cū a pncipio nitebat eū dimittere. (Iudei
 autē clamabāt dicētes. Si hūc dimitis nō es amic^o cesar^{is}) sup iposue
 rūt ei crimē p̃ legē qd̃ qz pilat^o p̃uipēdere videbat. iponūt ei cri
 men p̃ legē romanorū. vt magz eū vgerēt ad xpm̃ occidēdū. Nō es
 amic^o cesar^{is}. i. amicitia cesar^{is} amittes (Ois em̃ q̃ se regē facit p̃dicat
 cesari) Impatores em̃ romani abstulerāt a iudeis regia dignitatē.
 ne haberēt rebellādi occasionē. Et iō q̃cūqz dicebat iter iudeos regē
 se eē vtēqz videbat p̃ ordinatōem ipatoris facere. Christo autē cō
 cesserat se regē eē. vt ex p̃dicis pz. z iō q̃nis fm̃ x̃itātē h̃ regnū non
 essz d̃niām ipatoris. in h̃ arguebāt apparēter. Pilat^o etiā nō aude
 bat minimā apparētiā facere p̃ ipatoris honorez. Iō subdit (Pila
 tus autē eū audissz hos sermones sedit p̃). i. in (tribunali in loco qui
 d̃ grece λιθωστρος τοσ. lithostrotos Latine q̃li lapide stratus
 Hebraice autē Sabatha. i. collis siue sublimitas collis. Nam vbi
 Hieremie scdo caplo legimus. in om̃i colle sublimi. hebraice habet
 סבחה על גבעה. Id est. bi at cal gibrab
 giboah. Erat em̃ is locus in colle. pavementū diuersorū colorū lapi
 dibz stratū. e q̃b̃ adhuc duo lapides in arcu quodā lapideo a pere
 grinis visendi reseruant albi z lati. in quorū altero christus stetit q̃n̄
 fuit mortū ad iudicatus. in altero q̃n̄ in eū in iām p̃tulit pilatus vt
 crucifigeret (Erat autē parascue hora q̃si sexta) Parascue idē est q̃
 p̃paratio. Sciēdū est autē q̃ apud iudeos dies sabbati q̃rū ad all
 qd̃ solēnior erat. qualibet alia festiuitate. in q̃tū sez ob reuerētiā illū
 us diei nō p̃parabāt ipō die cibaria. sz in sexta feria p̃cedēte. Vñ se
 rta sexta istius t̃pis ex hoc parascue dicebat. Et h̃ hortū hz ex h̃ qd̃
 Exod. xvi p̃cipit. q̃ in sabbato non colligerēt māna. sz in sexta feria
 colligerēt duplūm in quo nulli festiuitati deferebant Unde licz sex
 ta feria solēnis essz apud eos. tamē etiam in eo pro sequēti die sab
 bati cibaria preparabant. Sed addit hic. hora quasi sexta. Cōtra
 quod est quod dicitur Marci. xiiij. caplo. Erat hora tertia z crus
 cifixerūt eū. Sed constat q̃ ante sedit pro tribunali q̃ xps̄ fuit crū

Transmissio pilati
q̃ d̃ h̃ q̃ d̃ h̃

apud app. Mas

magis tunc p̃ pilat^o

Erat autē dies parascue hora q̃ta .i.
q̃ parano undē

ad p̃. d̃. q̃ tribunali

cifixus. Ad qd dicēdū est. qd xps dupl'r fuit crucifixus. pmo linguis
 et vocibz iudeoz dicētiū. crucifige crucifige eū. Secdo manibz mili
 tū. qd eū crucifigebāt. Un qz iudei volebāt crucifixionē iponere gē
 nilibz. iō Mare⁹ qd euāgeliz scripsit gentilibz ipam iposuit iudeis
 dicēs tūc xpm crucifixū qn clamauerūt iudei crucifige crucifige euz
 qd fuit hora tertia. Joānes hō pseq^r ordinē t'p'is dicēs qsi hora sex
 ta. Nā qn xps fuit i cruce. iā erat in fine hore qnte. z in pncipio hō
 re septe. ex q tenebre facte sunt p tres horas. scz vsqz ad horā nonaz.
 Un qz hora sexta nō dū psummata erat. iō dē qsi hora sexta (Sed ēte
 aut illo p tribunali) i. in tribunali. qd antiq^r p m Alb. erat sin⁹ cur
 u⁹ ad modū semicirculi fact⁹. in q sine p'sura circūstati sedes iudi
 cis collocata fuit vt null⁹ accedere possz q inferret violētiā vl' occul
 ta delatōe aliqd suggereret iudici (Mist ad euz vxoz sua) noie p'cula
 dicēs. Nihil tibi z iusto illi qsi diceret. Nullo mō p'denes eū. sed
 mag⁹ illum dimitte (Multa em hodie p visuz) i. i somno (passa
 sum ppter eū) Diabol⁹ aut qd captione xpi pcurauerat p iudeos p
 aliq signa p'pedit in ei⁹ paciētiā z in scripturaz ipletōne q ppe erat
 xps. z qd p ei⁹ mortē spoliaret infern⁹. z iō mortē xpi ipedire volēs
 p vxoz pilati. varijs z mult⁹ illā terroribz verauit (Et dē iudeis ec
 ce rex vr⁹) qsi diceret. mirū est q hūc formidat⁹ regē habere sic humili
 atū z abiectū. regnū em nisi fortes z diuites affectāt. Dic aut nō est
 talis. Sed nec⁹ molliuit iudeoz maliciā mirabili odio affectozum
 Un z (clamabāt) ex abūdātia malicie (Tolle tolle crucifige eū) si
 mul etiā p hoc insinuātes q nec eū videre poterāt (Dicit eis pilat⁹
 regē vestrū crucifigā) qsi diceret si nō moueri potestis eius humili
 tate. debet saltē mouere vos vzm obprobriū qd estz si eū crucifigerē
 qui regnū vestrū affectauit. qd valde ignominiosum est si ab extra
 neis fiat (Rūderūt pōtificates. nō habem⁹ regē nisi cesarē) (In q seip
 sos p'p'ue p'uituti subiecerūt renūctes xpi dñuz. Et iō vsqz in hodi
 ernū diē alieni a xpo effecti serui sūt cesar⁹. i. p'tatis terrene (Tūc pi
 lat⁹ volēs satisfacere pplo z adiudicās fieri petitoem eoz dimisit il
 lis baraban eū q ppter homicidiū z seditionē missus fuerat in car
 cerē quē petebāt. iesum hō flagellis celum tradidit volūtati eoz vt
 crucifigeret) Et pie credi p't. milites p'sidis ad pcuratōem iudeozū
 post sentētiā suscepisse iesum iam ductū flagellis correptū. z iteruz
 nudauisse z flagellasse. cū romanis legibz s'acitū erat. vt crucifigēd⁹
 seu capite plectēdus flagris cederet. Vidē lector plutarchū in vi
 ta Valerij publicole. Scdm at Lactātiū q'rto libro diuinaz institū
 tionū. caplo. xviij. Pilat⁹ in christū sniam nō p'tulit (Suscipietes
 aut iesuz postqz illuserūt ei) Primo i domo cataphe. vnde i domo
 herodis. tertio i domo pilati (exuerūt eū purpura. z induerūt eū ve
 stimentis suis) vt ab omibz cognosceret. adeo em q'formatus erat q

Sedem aut pilati
 p tribunali ad
 iudicandū misit
 ad hūc vxoz iug

Som 29 v

illud autem dicitur in
 in domo cataphe
 vnde herodes
 in domo pilati

fuisse p'p'ue
 iudicē dicitur

vix a suis discerni potuisset. nisi proprijs in vestib (Et educit eum
crucifigeret eum Et baiulas sibi crucem eruit in eum q dicitur caluarie locum)
ob danatorum capita decaluata fortassis ibi passim iacetia Hebraice
at Golgata Caluaria ppe no dicitur hebraice golgata. s. גולגתא
Gulgolet. sed syriace Gulgatha (Et cum exiit duceret eum appre
henderunt ptereunte quempia hominem cyrenensem a ciuitate lybie cyrene
sic dictu. vel forte de synagoga cyrenensium. aut fm quosdam gentis
erat. s. pselytus ia factus hierosolymis habitabat noie Simonem
nome exprimit ppter certitudinem facti (patre alexandri et ruffi) discip
puloz christi (uentem de villa) id e pago de prope posito (Tunc
angariauerunt et iposuerunt illi portare crucem post iesum) Primum enim
solus christus crucem tulit. S. q. debilitatus nimis lente incedebat.
et crucem ppter ponderositatem illi. putat enim. xv. pedum habuisse lon
gitudinem. ferre non valebat. et ipsi morte eius accelerare volebant. ideo
non passionis causa iposuerunt illam Simoni portare post iesum Indig
nus enim fm Hilariu iudeus erat. Et debet hic sumi hec prep. post
put de ordine t. p. no spacy localis. Na simone portante christus
exoneratus ducebat. vt dicit Beda (Sequitur autem illum turba multa
populi et mulierum que plangebant) scilicet ronsione pectorum (et lamentabantur
eum) in voce ruperedo (Conuersus autem ad eas) q. et tere se iam poterat cru
ce exoneratus (Dixit filie hierusalem nolite flere super me) non phibens
passionem. s. aliam luctus causam pdicens (S. super vos ipsas flere) ppe
imminens malum pene (et super filios vestros) ppter malum culpe et futurum
malum pene (Quoniam ecce venient dies) scilicet. xliij. anno post passionem xpi
in qua fuit dicta obsessio. et dicit dies plurali ppter diurnitatem obsi
dionis (In quibus dicent. bene steriles) q. facilius fugere poterunt Ste
rilitas erat maledictio in lege. s. tunc pre magnitudine tribulationis
maledictio illa. benedictio reputabatur. et sterilitas benedictio (et ventres
qui non genuerunt). i. bene mulieres que non pepererunt. q. scilicet de suis t. m. et non
de filiorum calamitatibus dolebunt (Et vbera que non lactauerunt). i. mulie
res paruulos ad nutriendum non habentes. tanta enim fuit calamitas in
obsidione hierosolymitana q. suos pueros comedebant parentes.
(Tunc incipiet dicere montibus. cadite super nos) non ad opprimendum
s. ad occultandum (et collibus coopite nos) id e pbete nobis aliqd laci
bulum intra vos. Vel forte hoc dicitur erant ex desperatione malentes
oppressionem montium mori q. fame vel hostibus occidi (Quia si in viri
di hoc faciunt) id e in me qui sum lignum viride. et p. p. non dignum inci
sione p. morte (In arido quod fiet) id e in populo iudaico infructuo
so. et humorem gratie non habente. et p. p. digno abscissione p. morte. Duce
bant et alij duo. supple. que erant nequa. ita vt diuersitas iportata p.
hoc relatum alij respiciat naturam dualitatis sine determinatione neque
cum eo vt crucifigerent (Et postquam venerunt in locum qui dicitur Golgata.

Simonem autem
a lybia cyrenensem

primus enim solus christus
tulit crucem

15 pedes fuit longitudo

multitudo mulierum
populoz plangebant

in me lignum viride
facium in arido quod

ducebant et alij duo
nequa

qd est interpretatū latine caluarie locis. dederūt ei myrrhatū vnū bi-
 bere cū felle mixtū) Aug⁹. de concordātia euāgelistarū putat Matthei
 um in eo qd dixit cū felle mixtū significasse myrrhā. ita vt fel. p ama-
 ritudine in genere poneret. Myrrhatū em̄ vinū amarissimū ē. qd
 fieri possit vt 7 fel 7 myrrha vinū amarissimū redderēt (Et cū gu-
 stasset noluit bibere) supple glutiēdo Nicolaus de lira. Salomon
 de puerbioz. xxxj. ca^o. Date sicerā merentibz. 7 vinū his qd amaro
 sunt aio 7 obliuiscant egestatis sue. Igit̄ hmoi occasioe seniores iu-
 deoz ex passione ordinarūt qd dēnatis ad mortē daret vinū for-
 tissimū 7 aromaticū ad bibendū. vt leuius toleraret penas. In hie-
 rusalē at̄ erant matrone passiuē qd dederūt hoc vinū p̄ciosum. sz iu-
 dei in locū eius posuerūt acetū siue vinū myrrhatū (Erat at̄ hora
 tertia 7 crucifixerunt eū) Hieronym⁹ sentire videt̄ qd cruce in terra
 iacente affigit̄. 7 postea cū cruce de terra leuat̄. Et hoc rep̄ntat ecclia
 in die parascueus. qn̄ crux iacēs in terra appodiata humilr̄ adoraf̄
 deinde a sacerdotibz eleuat̄. Et putant nō nulli qd ex nimia corpis
 exēssione in singulis corpis ossibz specialē penā passus sit christus
 Ossa at̄ in corpe hūano referunt eē. cclxxvj. fm Albertū libri primi
 tractatus sc̄di. ca^o. xij. (Et cū eo duos alios) qui fuerūt (latrones
 vnū a dextris) qd vocabat̄ Dismas (7 alter a sinistris) qd dicitur est
 Belmas (Mediū at̄ iesus) qd nō cā honoris. sz magis dedecoris
 factum ē. 7 forte ex instinctu iudeoz. licet apud numidas. vt dicit
 Salustius de bello Jugurthino. qd mediū inter sedēdū vl̄ abulādū
 occupet locū honorabilior hateat. Ex qd credit̄ consuetudo inoleuisse
 apud christianos. qd iudeus suspēdendus ē in medio canū suspen-
 dat̄. sicut illi fortassis ex suggestionē iudeoz christū iesum in medio
 duoz latronū suspēdi pcurarūt (Et impleta ē scriptura qd dicit. Et
 cū iniqs deputat⁹ ē) Esaie. liij. ca^o. (Scripsit at̄ titulū Pilat⁹ 7 po-
 suit sup̄ cruce sup̄ caput ei⁹) vt saltē p̄h vindicaret se pilat⁹ de iude-
 is ondēs ipoz maliciā dū in regē suū insurrexerūt (Erat at̄ scriptū
 Jesus nazaren⁹ rex iudeoz) Mos em̄ erat romanoz sup̄ lignū cru-
 cis ponere eam mortis. Etiā vt Pilat⁹ christū a cōione latronū ses-
 cerneret. Scriptū ē Jesus. i. saluator q̄tū ad culpe remissionē Na-
 zarenus q̄tum ad grē collatōem. qd nazareth sanctū interpretatur.
 Rex iudeoz q̄tum ad glie adeptionē. qd in futuro oēs reges eri-
 mus cū christo regnātes (Nūc at̄ titulū multi iudeoz legerūt. qd
 ppe ciuitatē erat loc⁹ vbi crucifixus ē iesus) ad quē multi p̄stuebat̄
 (Et erat scriptū hebraice grece 7 latine) vt null⁹ ignoraret. Et qd he-
 tres lingue p̄re ceteris eminebant̄ Hebraea p̄pter vnus dei cultum.
 Greca p̄pter sapientiā. Latina propter romanoz potentia qui
 toti orbi tunc dominabantur. Grece aut̄ Titulus sic legi potest.
 ih̄c̄ ouo o pā sc̄p̄atio o βασιλευo τωv iουδαϊωv. De

hora 3^a quando
 domus ad iudei
 cor auri fuerat

dederunt illi
 unum bibere

mos erat ad
 Romanos per
 lignum crucis
 ponere eam
 mortis

not

braice at s^m q^d dā. **בְּרַיְשָׁא בְּרַיְשָׁא בְּרַיְשָׁא**
 Et videt concordare cū titulo rome ānis superiorib⁹ repto. s^z sūt q^z l^z s^z
 s^z secunde dictioni preponant. z bene. ita vt dicatur **בְּרַיְשָׁא**
 Aliqui putant christum vocatum fuisse **בְּרַיְשָׁא** Non nulli
בְּרַיְשָׁא any **בְּרַיְשָׁא** **בְּרַיְשָׁא** Dicebant ergo pilato
 pontifices iudeoz. Noli scribere rex iudeoz. s^z q^z ipe dixit. rex sum
 iudeoz) Nā p^z meliosum erat iudeis q^z regē suū facerēt crucifigi
 Voluerūt ergo crucifixo samā auferre q^z iā vīuo vitā abstulerant.
 (Rūdit pilatus. Q^d scripsi scripsi) q^z nō casu factū ē. s^z longe ante
 dispositū z pphetatū. Nā q^d dā psalmi sic intitulant. Ne corrupas
 tūm inscriptōem. Qui psalmi maxime p^z tinēt ad passionē christi.
 sicut est. Erice me d^zne de inimicis meis. Et duo pcedentes. z ideo
 stulti pontifices. Quia sicut nō p^z corūpi q^d veritas dixit ita nec
 q^d pilatus scripsit. ideo em pilatus q^d scripsit. scripsit q^z d^zns q^d
 dixit. dixit (Milites ergo cū crucifixissent eū acceperūt. vestimen-
 ta eius) Nā s^m Ambrosiū sup^z Lucā Christus nudus crucē ascen-
 dit. potuit tū fieri q^z b^z s^z ego fecit adhiberi verendis illi⁹ p^z plū vt
 sentit Albert⁹ magn⁹. Et diuus Bernard⁹ in q^d dā orōne crucifixū
 ita alloq^z. In hoc ligno tāq^z reus pēdens hō ver⁹ deus. p^z cinctus
 vili regmine. Ostendit at^z hic p^z anus partim rome in ecclia lateran-
 nensi. partim in aquis (Et fecerūt q^z tuoz p^z es vnicuiq^z militi par-
 tem) Nō parua aut^z hec abiectio christi. s^m Chryllostomu sup^z Mat-
 theū. erat. q^z s^m em in re honoratū z abiectum z oīm vilissimū hec ita
 agebant. In latronib⁹ quippe nihil tale q^d opati sunt. diuidere
 em vestimēta in p^z dēnatis. valde vilib⁹ z abiect⁹ sit z nihil aliū ha-
 bentib⁹. S^z cōm theophilū at^z ad obprobriū hec faciebāt z ex q^d dāz
 lascīnia q^z s^m subannādo dicerēt. Quia se regē dixerat habemus sin-
 guli aliq^d de regijs vestimētis. Albertus putat christū habuisse q^z
 tuoz tunicas excepta tunica incōsutili fere eiusde valoris. Et sic q^z
 liber militū ē vnā tunicā adeptus (Et tunicā) supple acceperunt.
 (Erat at^z tunica incōsutilis desup^z p^z terta p^z totū) ope reticulato in-
 star birretoz. Et iō debet hic accipi diuisio vel partitio vt scissiones
 dicat vt aliq^z putāt. moti ex hoc q^z de tunica incōsutili dicit. Non
 scindamus eā zc. Et huius opinionis fuerūt Albert⁹ magn⁹ sup^z
 Joannē. z Hugo Cardinal⁹ q^z tuoz tunicas vident^z ponere eiusde
 valoris excepta tunica incōsutili q^z erat desup^z p^z terta p^z totū. Q^z tri-
 pliciter exponit. Primo mō vt tunica p^z totū p^z terta fuerit desup.
 id ē sup^z alias vestes q^z tuoz. Secōdo mō vt intelligat tunica incōsutili
 fuisse desup^z p^z terta. id ē i^z supiore p^zte sui. z sic ea tunica magni valo-
 ris fuisset. Tertio mō vt desup^z p^z terta p^z totū inuat eā fuisse factaz
 ope reticulato. q^z i^z in palestina vestes texi solite sunt. Et hui⁹ epi

Noli publici rex
quia ego dixi

milites qui cum
eum crucifixerunt
acciperunt
vestimenta eius

secundum quatuor
partes unius
quod

Albertus putat christum
habuisse quatuor
tunicas tertia
super totum

170

et per
et per

nionis fuit Ebrystomus. Dixerunt ergo ad inuicem. Non scindamus
ea. sed sortiamur de illa cuius sit ut scriptura impleret dicentes. Partiti
sunt vestimenta mea sibi. et super veste mea miserunt sortem. Et milites
quod de hoc fecerunt et sedentes obprobauerunt eum) ne quis eum de cruce ra-
peret antequam esset mortuus (Pretereuntes autem blasphemabant eum mo-
uentes capita sua et dicentes. Uah qui destruis templum dei et in tribus die-
bus reedificas) Uah interiectio est insultantis et subannatis (Saluum
fac te metipsum) Virtute quam predicasti (Si filius dei es descende de cruce
Silititer et summi sacerdotes illudentes illi ad alterum cum scribis et
senioribus dicebant. Alios saluos fecit seipsum non pro saluum facere) Qua-
si diceret. Non est verum quod alios saluos fecit. quia si posset facere talia sal-
uaret seipsum (Si christus rex israel descendat nunc de cruce ut videa-
mus et credamus ei) Si inquit christus est. id est messias in lege promissus
et credimus ei. Nam scimus alios reges hoc facere non posse. Sed falsum
dixerunt. quia maiora viderunt. ut in resuscitatione Lazari (Confidit in
deo liberet eum nunc si vult. Dixit enim. quia filius dei sum. Idipsum et latro-
nes dixerunt qui crucifiri erant cum eo) Licet secundum Lucam tamen alter eorum
dixerit secundum illud modum dicendi quo societas debet aliquid facere quoniam unus
de societate hoc facit. Vel aliter dicendum. Quod videlicet uterque primum
improperauit christo. sed alter videns postea patientiam christi penituit
et misericordiam petens obtinuit. altero in perfidia remanente et christum
iudicis afficiente. Audiuit hec omnia piissimus dominus. nulla tamen illorum fa-
cere voluit ab illis inter iudicandum exacta tunc ipsis. euidentius singu-
la non longo post tempore expleturus. Saluum eodem et se et totum fecit mun-
dum resurgendo. Templum corporis sui tertia die excitauit. De cruce
descendere noluit. sed tertia die. quod maius est. viuus ex mortuis resur-
xit. Noluit christus descendere de cruce ne salus nostra impediret propter
quam venerat cum non sit prudens. ut bonum opus ceptum imperfectum res-
linquat. et ne nos penitentiam crucemque mortem deseramus. Das omnes suggestio-
nes instinctu diaboli facte credunt. ne christo non mortuo genus
redimeret humanum. Immo secundum Bedam. altero crucis brachio insi-
dens animam christi prestolabatur asportandam. Juxta illud Iohannis. xvj.
Venit enim princeps mundi huius et in me non habet quicquam (Et stabat po-
pulus expectans) grece est θεωρω. Id est spectans siue inspiciens. sicut
exitum rei. Sic ergo quadruplex christum in passione legimus derisui habitum.
A pretereuntibus qui in eius respectum caput mouerunt. Primum enim pedes
mouerunt veloces ad effundendum sanguinem. sequentes iesum ut illum
caperent in furore. Deinde manus ad apprehendendum. alapizandum et col-
lophizandum eum. Tertio ora spurca ad illum aspiciendum. Secundo a stantibus
deridet qui eum Deliam in auxilium vocauisse mentiri sunt. Tertio a pendenti-
bus. scilicet latronibus. Quarto. a genuflectentibus. ut patuit in eius corona-
tione. Quinto a sedentibus. vnde dicitur. Sedentes obprobabant eum. Sic hodie

placuit

Stabat populus

christus a quibus omnibus hominibus despiciatur. Ab avaris qui preteritiam et caducam quam post habitum domino. A superbis qui stat erectis appetitum excellentie sicut phariseus ille de quo fit metio Lu. xvij. Ab iracundis et impatientibus in adversitate sicut Achitophel. a luxuriosis Un in decem salomonis dicitur. Inclinaisti femora tua mulieribus. Ecce. xlvij. Ab acydiosis sicut de lucifero. qui dixit. sedebam in monte testamenti. et filius ero altissimo Esate. xv. capitulo (Jesus autem dicebat)

אבלימהול להם
כי אים להרעים להם עושיים

De characteribus nostris ita scribi potest. Qui. mehol. lahem. ki. enam. idem. mahem. osim. Et in latinum sic vertitur. (Pater dimitte illis. quia nesciunt quod faciunt) Patris nomen permittit. ut se tamquam filium exaudiri debere ostendat. Dimitte illis. quia nesciunt quod faciunt. Quidam enim erant qui illum dei filium esse sciebant. sed ex invidia tacebant. pro quibus non rogat. ut de gloria. Alii erant qui nesciebant ipsum filium dei esse. sed zelo legis accessi mortem ei procuraverunt. ex quibus multi postea conversi sunt. ut per Actuum. xij. et per his rogavit Bernar. O quam multus ad ignoscendum. o quam magna multitudo misericordie tue. o quam firmata est super impios misericordia tua Mira res. ille clamat ignosce. iudei crucifige. Molliri sunt sermones christi super oleum. et ipsi sunt iacula. o charitas patiens. sed et copatiens. quo potabis domine desiderantes te. torrente voluptatis. qui sic profundis crucifigentes te oleo misericordie tue Nota christus in cruce habuit inclinatam caput superbia corporis aridum contra luxuriam nudatum contra avaritiam. clamavit contra acydiam patienter fert contra iram. potat felle contra gula et invidia orat pro inimicis dicens. pro dimitte illis quia nesciunt quod faciunt

Uirtute autem huius peccatorum clamoris tria milia hominum predicante petro in die pentecostes. sed conversa. ut de Hiero. (Unus autem ex his qui pendebat latronibus) gemas noie (blasphemavit eum dicens. Si tu es christus) quod non credo (salvum fac te ipsum et nos) salute corporali. non enim curabat de spirituali (Respondens autem alter increpabat eum dicens. Neque tu times deum) sicut nec iudei nec milites romani Vel sic. plus non timebas deum antequam eras super peccatis. neque modo dum es in pena. et in eadem damnatione es. et nos quidem) id est ego et tu qui malefici et latrones sumus (iuste) super sumus in hac damnatione (nam digna factis) supplicia secundum exigentiam factorum nostrorum recipimus. Dic autem nihil mali gessit Et dicebat ad iesum. Domine memento mei dum veneris in regnum tuum.) Nihil in hoc latrone liberum fuit propter cor et linguam. Torum quod liberum habet profert. Corde enim credit. et ore confitetur dicens. Domine memento mei. domine miserere deo memento mei non memoria singularis cognitionis. sed effectu perfecte miserationis dum veneris in regnum tuum. Ex quo patet quod non loquebatur de regno terreno. sed eterno. non de presenti. sed futuro. Ecce fide habuit latronculus iste. nam regnaturum credit quem seculum morientem vidit. Vere magna

quidam dicit

Attende

memento mei Domine miserere deo

notandum
postquam
dicitur
am dicitur

fuit fides huius latronis: qui nec iudeorum astantium timore. nec pro
prij doloris acerbitate. nec socij sui ob duratōe. nec aploz fuga. nec
tarnis christi apparēte infirmitate retrahit a veritatis p̄fessione. z
vere fidei p̄fessione. Vir tanta fides iuuenta est in israel. Credidit
qd̄dē Abrahā deo. s; nō sub tali p̄ditōe posito. s; de celo loquēti. cre
didit Elías deo. s; sedēti sup solū excelsū z eleuatū. Credidit eze
chiel. s; ei quē sup cherubim p̄tēplatus est. Credidit moyses. s; de me
dio ignis loquēti. Ille vō videt saluatōrē non in throno. s; in cruce
latronib; sociatū. Videt in cruce p̄dentē. z orat q̄si in celis residē
tē. Videt p̄denatū. z innocat regē. O admirāda latronis p̄uersio
Iudei crucifigūt q̄ nouerūt legē z p̄phetas. z latro legis insci⁹ deū
recognoscit. Que istā fides cohortatio p̄suasit. q̄ doctrina ibuit. q̄s
p̄dicatoz accendit. nō vidit p̄us acta miracula. cessauerat tunc lan
guentū curatio. cecoz illuminatio. claudoz reparatio. leprosoz
mūdatio. viuificatio mortuoz. ea ip̄a q̄ mox erāt gerēda nō aderāt
et tū dñm p̄fitef z regē quē videt sui esse p̄sortē. Itē z sp̄m habuit
latro iste b̄tūs. q̄ aditū ad regnū postulare videt. charitatē firmiter
p̄plectit q̄ p̄sociū latronē de sua iniq̄tate redarguēs. vitā quā iā nos
tere ceperat eē p̄dicauit. Dicit ḡ dñe memēto mei. Nō audet regni
aditū p̄tere tan ḡ se indignū reputās. s; solū beniuolentiā z miseri
cordiā rogītās d̄r. Memēto mei dū veneris in regnū tuū (Et dixit il
li Iesus. Amen dico tibi. hodie mecū eris in paradiso. hebraice sic
אמן אמר לכה. היום. תיחיה. ימי. בגן עדן. הodie d̄r
אמן. אמר. לכה. היום. תיחיה. ימי. בגן עדן. הodie d̄r
nō cras. mecū eris in paradiso. id est in mee veritatis plena fructōe
p̄iuramētū eū certificās. Et licet sacer dñice passionis textus. cum
qui de sua salute certior factus est a dño. latronē nō exprimat. Pu
tant tū ecclesie doctores. latroni a dextris christi penso paradisi
voluptatis. visionē diuine essentie loquor. esse re promissum. alterū
vero infernalib; incendijs mancipatū. Et hoc tūc passionis vider
licet tēpore. sub typo crucifixionis gestū. qd̄ in nouissimo die no
uerimus in veritate. christo iudicante. splendū. Tū Augustinus
Ipsa crux si attendas tribunal fuit. Q̄ in medio iudice cōstituto
vnus latro qui credidit liberatus. alter qui insultauit damnatus
significabat. qd̄ facturus est de viuis z mortuis. alios posteat⁹ ad
dextrā alios vō ad sinistrā. Hilarius. Un⁹ ex duob; latronib; ad
dexterā situs fidei iustificatōe saluatur. Itē Hieronym⁹ sup Mar
cum. Cum iniq̄s veritas deputata vnū reliq̄t sinistrū. alterū assu
mit dextrū. sic in die iudicij faciet. Et illi crimine tam dissimiles for
tiūtur vias. Alter antecedit Petrū in paradisiū. alter iudam in in
ferno. Ex qua auctoritate habes lector iudas christo moriente nō

271 vrbm

lyl hunc

dum fuisse suspensum. Quod autem latro dexter saluus factus sit altero
 reprobato putant nonnulli virtute dominici corporis per umbras so-
 le meridiano causante ad ipsum. qui a dextris pensus est. latronez de-
 lati factum esse. Christus enim in cruce positus faciem versus occide-
 tem habuisse creditur. Ut dicit Damascenus. portendens illius
 plage incolas. orientalibus licet populis retro ab euntibus et infideli-
 bus factis. nunquam a sua fide defuturos. Dinc etiam factum est ut illi-
 us sequaces christiani. ubi nature concessum est. faciem orientem ver-
 sus habeant tumulati. tanquam respecturi in faciem christi sui. versus
 quam vultum in viuis oraturi flectere soliti sunt. ab ipsis iudeis
 dissidentes qui oraturi occidentem versus spectant. Cum ergo chri-
 stus hora sexta diei. id est ipso meridie et occidentem versus in medio
 latronum crucifixus sit verisimile est et latrone dextrum boream ver-
 sus pensum dominici corporis umbra. si qua ante tenebrarum aduen-
 tum iaculata fuerit. fuisse contactum. Debet autem hic accipi hora ab or-
 tu solis. ita ut postquam sol tres horas super terram ascenderit. dicatur
 hora tertia. ubi vero sex. vel nouem. dicatur hora sexta vel nona. **Luz**
 ergo christus. viii. calendas martias. id est. xxv. die eiusdem mensis
 sexte ferie hora fere sexta crucifixus sit. quod erat illa tempestate alte-
 ro die ab equinoctio vernali. hoc est. x. calendas apules secundum astro-
 nomos. quoniam per omnia mundi climata noctesque diesque equalitatem sor-
 tiuntur horarum. Oportuit et tunc temporis hierosolymis sexta. qua
 christus crucifixus est. horam. meridiem. quo solaquiloni oppo-
 nitur. fuisse. Verum cum inequalitas graduum longitudinis. tem-
 pore presertim equinoctiali. differentem solis ascensum pariat super
 terram. differentemque solis ascensum diem creans. differentiam hora-
 rum causet sequitur necessario non eadem ubilibet locorum hora chri-
 stum crucifixum licet eodem tempore. Et quia excessus. xv. graduum
 longitudinis quibus vnus locus alium superat disparitatem vni in
 ipsis pariat hore. Coloniaque agrippinam hierosolyma superet fere
 ter quindecim gradibus cum altera. lxxvi. gradus longitudinis ha-
 beat. altera vero viginti sex. necesse est solem. qui hierosolymis tem-
 pore crucifixionis christi sex horas fere ascenderit super terram. **Co-**
lonie agrippine nondum tres horas exortu fuisse. Cum ergo eu-
 geliste horas computent a solis ortu. nostrates autem a media no-
 cte. sequitur quod christus qui hierosolymis crucifixus est hora sexta.
 crucifixus sit Coloniae secundum computum incolarum eiusdem ciuita-
 tis hora nona. Et qui illic expiravit hora nona. his in terris expi-
 rauerit hora fere duodecima. (Stabant autem iuxta crucem Ie-
 su. mater eius. et sororum matris eius **Maria cleope.** et **Maria mag-**
dalene) Et quia in sequentibus he mulieres christo deuotissime
 a longe stetit referantur. ut non putetur ibi contradictio. Dici

Crispinus & Calpurnius
 Dag Martialis. et
 die octiduum illi
 fixe fuis. Hora fuis
 sexta auti fuis sit
 Decima calendas
 Aprilis 1^a Aphrou
 1106/

Colonia Agrippina
 hierosolyma superet
 fere ter quindecim
 gradibus longitudinis

potest q̄ iuxta ⁊ a lōge relative capiūf. Et nihil phibēt aliqd̄ quo
dā mō dici eē iuxta. ⁊ quodā mō lōge. Iuxta q̄dē fuisse dicūf. q̄ in
p̄spectu ei⁹ erāt. s; a longe. q̄ milites erāt intermedij. Uel p̄t dici q̄
a p̄ncipio crucifixionis stabāt iuxta eū. ita q̄ eis loq̄ poterat. s; post
modū supueniente multitudine irridētū. secedētes a longe stabāt.
Stabant ḡ iuxta crucē iesu mater eius. ⁊ soror matris ei⁹ maria cle
ope. ⁊ maria magdalene. Maria iacobi minoris mater. dicta est
fm̄ sc̄m̄ Thoma maria cleope. vel q̄ pater ei⁹ vel certe vir eius ita
nūcupatus fuit. An aut̄ hec maria dicat soror matris iesu carnalr
ita vt ex genitrice ḡ gis glōse p̄genita sit. an p̄pter similitudinē mox vlt
corporis. sicut Iacob⁹ minor frater dñi appellat⁹ fuit. p̄mitto dis
putatib⁹. Expediit em̄ minime vt qd̄ apud oēs. pictorib⁹ nō parū
in ea re fidei sumministratib⁹. tanq̄ euāgeliiū habitū est. rōnib⁹ nō
multū pregnatib⁹ in dubiū vertaz. Stabāt. inq̄t euangelista. iuxta
crucē iesu mater ei⁹ ⁊c. tres q̄dē vni⁹. nois. s; nō vni⁹ eq̄līq; dolo
ris. Matris em̄ dolor longe maior erat. licz oēs dolebant. Et vere in
his ḡbis. Bernardo teste. ineffabilis q̄daz virtus abscondita ma
ner. q̄ tam potens est ad resoluendos fideliiū aīos in celestē dulce
dinē. vt si etiam durissim⁹ aliq̄s stupendā passionis dñi lectōnem
auditiā sicco vultu ⁊ arido corde transiret. cū ad hec ḡba ventū fue
rit in q̄b⁹ recitat̄ b̄ndicte ḡginis iuxta crucē filij sui statio. ⁊ eiusdez
ad matrē respect⁹ ⁊ allocutio. finalis itē recōmēdatio ⁊ m̄ris tandē
a suo vnigenito separatio a lachrymis nequaq; se temperare possz.
Stabat igif̄ q̄ p̄ p̄ctm̄ nunq; cecidit. stabat qui p̄ peccatis reorum
semp̄ intercedit. ⁊ nullius supplicātis deest deuotioni. Stabat qui
cūctis viris recedētib⁹ om̄ib⁹ discipulis fugiētib⁹ in glōriaz tori⁹
femine sepe inter tot p̄suras filij sui p̄stāter cū illo pene sola manebat
p̄ qd̄ impletū est qd̄ dñs p̄ Esaiā dixit. torcular calcavi solus ⁊ de
gentib⁹ nō est vir mecū. sed mulier cor viri gerens stabat. Itēz ster
tisse legit̄ q̄ in tanta sui amaritudine nihil indecens nihil indiscipli
natum egisse legitur. sed quod om̄ino pudicitā decebat virginalē
Un̄ Chrysostomus in homilia sup̄ illo. Mulier ecce filius tuus.
Intuetur te dñe in cruce positū illa b̄ndicta in mulierib⁹. ⁊ fixis in
te oculis vulnera tua materna pietate p̄siderat. Et licz non ignoret
quid tua passio mūdo p̄ferat. tamē affectu parentis p̄moritur. ⁊ p̄
ctus maternuz immanitate doloris artatur. Suspirat intrinsecus et
erūpentes reuocat lachrymas. ⁊ eo amplius intumescit anxietas q̄
prohibet egredi. ⁊ p̄ luctus lamentaq; dissolui. Emergebant q̄dem
quandoq; gemitus. sed increpati reprimebantur in sinū mentis. ⁊
collidebant se introitus adinuicēz. Eratq; in anima illa tempestas
valida. recurrentib⁹ sibi procellis. ⁊ quasi in sartagine fixis. mes
dullis ebulliebāt artitudines. quas excoq̄bat exacerbatio p̄leueras.

Imperabat dolori silentiū fortitudo ⁊ rugientiū iudeoz tormi in eā
 oculi illos turbines suffocabat. Verū etiā cunctaz pcellaz saluigi
 nem ebitebat. ⁊ q̄ difficillimū erat moriebat ⁊ mori nō poterat. Et
 clauso tanti doloris incremēto intrinsec⁹. aliū vultū palā exhibebat
 Nec poterat ex facie colligi cruz illa aīe patibulū spūs in quo erat
 hostia viues. bñ placens deo ⁊ holocaustū medullatū. Seq̄t (Iux
 ta crucē) Bernard⁹. vel vt alij dicūt Rufus in homilia. **O mīdā**
dna q̄d hic stas. q̄d hic agis. q̄s te adduxit. quā ob cām huc venire
voluisti. Quid tibi ⁊ cruci. q̄s te regina angeloz ⁊ hoīm putauisset
stare ausam fuisse iuxta patibulū. An habes aliqd iuxta patibulū
q̄d respicere debuisti. habes utiq; s̄ obsecro quid ē illud certe iste
vnus ⁊ idē cui⁹ cā stas tuus ē ⁊ p̄r ⁊ filius. Idē ⁊ sponsus ⁊ dñs.
Stabat igit iuxta crucē iesu. sicut mī iuxta lectū filij moriēis. O le
ctū asper ⁊ molestū. angustū ⁊ durū. rigidū ⁊ iplumē. desunt cerui
calia q̄b̄ bñdictū ⁊ spinatum caput vniūgeniti filij dei. debeat excipi
Linteamina q̄b̄ lacerū ⁊ vulneratū corpus inuolui. At est quoq;
operimentū q̄renella ⁊ yaginea caro ventis exposita calefiat. Iuxta
hūc lectū stabat illa bñdicta mater faciem hñs orientē hñs vt fi
liū aspiceret recedentē audiretq; sibi colloquentē ⁊ valedicentē Pu
tat Alexāder de Valis. eū a sinistris christi stesisse sub cruce vt pro
ptozib; filij exoraret q̄ a sinistris sunt. aliter nō verificaret q̄d in
psona christi p̄dentis in cruce. Propheta ait. Cōsiderabā ad ter
terā ⁊ videbā. ⁊ nō erat q̄ cognosceret me. stetit ḡ ex opposito filij
parūp ad austrū hñs. facie hñs ad orientē. vt ferūt hi q̄ hierosoly
mis viderūt loca. in q̄z altero stipes crucis. in altero aut maria ste
tisse perhibentur (Cum vidisset ergo Iesus matrem ⁊ discipulum
quem diligebat dicit matri sue. **ḡḡ ḡḡ ḡḡ**
Ḥcha eah bincha. latine ecce fili⁹ tuus) quasi diceret. Ego vsq; mō
tui curā habui. s̄ me mortuo istū tibi derelinq̄ (Deū dī discipulo)
****ḡḡ ḡḡ ḡḡ** Reah imacha (Ecce mater tua) vt sc̄z iste illi**
fueret sicut fili⁹ mī. Illa illū diligeret vt filiū mater. O q̄ dispar
mutatio datur fuis p̄ dño. discipul⁹ p̄ magistro. fili⁹ dei p̄ filio
piscatoris. Joānes p̄ Iesu christo (Et ex illa hora accepit illū disci
pulus in sua) sc̄z officia. q̄b̄ ei diligenter ⁊ reuerenter obteq̄bat. ⁊ e h
sua acū castis gn̄is neutri. Nā grece ita legit (Erat at fere hora ser
ta. Et facta hora sexta. tenebre facte sunt sup̄ vniūersam terrā vsq;
in horā nonā) Et obscurat⁹ ē sol) Quia em̄ verus sol iusticie eclyp
sim patiebat. sol iste visibilis radios sue lucis retraxit factori suo
spatiēs. nō valens intueri pendentē dñm ac mortis ei⁹ vilitatem.
Doc aut factū fuit triplici rōne. Primo vt creatura sensibil christo

3m vultum

Sexta hora qu
 uigebat hñs in
 mī mīna

Eclipsis Ma per
tres horas duravit
q no pt p p gnam
causa planetarum

Circa horam vocat
clamavit vocem
qm vocat

57 27

spatiens corda lapidea ad verā christi passionē emolliret. Sei-
cundo. vt eclypsatio luminis solaris subtracōem veri luminis in
cordibz iudeoz ostēderet. Tertio ne corp⁹ christi nudū in cruce ita
ludibrio habitū ab ip̄is cū gaudio viseret. Et nō fuit ista eclypsia
natural. Primo rōne duratōnis. qz eclypsia p tres horas durare
nō pt ppter cōtinuū motū planetaz. Secōdo rōne t̄pis. qz naturalis
eclypsia fit in cōiunctōe solis ⁊ lune p̄t̄ interpositōem corpis lu-
naris inter aspectū nostrz ⁊ solē. Nec at̄ facta fuit in oppositōe. xv.
luna. Tertio rōne generalitat̄. q̄a hec credit̄ facta fuisse sup̄ vniuer-
sam terram q̄ in naturali eclypsi fieri nō pt. Licet Origenes putet
has tenebras t̄m fuisse sup̄ terrā iudeoz. veluti p̄ tridū tenebre fa-
cte legunt̄ in terra egypti ⁊ nō in terra gessen. nec in alijs itē reḡ-
onibz has tres horas representant̄ tribz diebz an̄ festū pasche in q̄bz
cādelas extinguit̄ t̄pe matutinaz. Et circa horā nonā exclamavit

אלי אלי למה אצבתאני
Iesus voce magna dices. **אלי אלי למה אצבתאני**
(Eli eli lamah azabatani. Qd̄ ē interpretatū. De⁹ meus. ⁊ de⁹ meus vt
qd̄ dereliquisti me) De⁹ meus cui⁹ sum fili⁹ p̄ naturā inq̄tū deus.
De⁹ meus cui⁹ sum fili⁹ p̄ vniōnis grām inq̄tū hō. Un̄ gemina-
tio duplicē in eo ostendit naturā. vel fm̄ quosdam geminat̄. qz in
cruce p̄manens dixit centum ⁊ quingenta s̄sus. Ab illo loco ps̄ vi-
delicz. xx. (Deus de⁹ meus ⁊c. vsqz ibi. in man⁹ tuas dñe ⁊c. vt qd̄
dereliquisti me. id ē fm̄ Augustinū. Cur me tormētis ⁊ passioni-
bus exposuisti? Multi sc̄i multa p̄pessi sunt tormēta. t̄m oibz ali-
qd̄ solatōis ⁊ refrigerij ministrabat. ita q̄ ex redūdātia gaudiū ex
rōne in sensualitate fiebat magnū gaudiū. s̄ in christo nō sic. qz su-
perior ps̄ rōnis in nullo releuabat sensualitatē. s̄ totū eā in natura
sua reliq̄rat s̄z. qz ex q̄ rō sp̄ fuit b̄tā. si in sensualitatē redūdasset to-
tū dolorē absorbuisset. Ideo sc̄us Tiburti⁹ dū nudis plātis sup̄
carbones igneos duceret̄ dixit Uides mibi q̄ sup̄ roseos flores in-
cedā (Quidā at̄ illic stātes ⁊ audientes dixerūt Helia vocat iste)
nō oēs. s̄ forsitā Romani q̄ simonis hebrei erat̄ ignari. ⁊ audierāt
aliqū loq̄ de Helia. iuxta sonū vocabuli putauerūt heliā vocari. v̄
erant iudei eū subsannātes. ac si dicerēt. hic filiū dei se dicebat. itā
heliā minozē se vocat in auxiliū (Postea at̄ sc̄ies iesus. qz oīa con-
summata erāt) s̄z q̄ lex ⁊ p̄phete p̄dixerāt de eo. sed adhuc aliud in
scriptura summādū erat subdit̄ (vt summaret̄ scriptura dixit)
צמתי Zamenti vell̄m̄ alios q̄ **צ** in s̄ vertunt samethi.
latine sitio. ostendēs feruēs suū desiderij de salute gener̄ humani
feruēs aut̄ desiderij exp̄mere s̄uenim⁹ p̄ sitim. Ad lrām etiā existi-
mare possum⁹ q̄ in veritate multū sitiebat. qz ppter nimij laborē
et sanguinis effusionē totus desiccāt̄. arefactus ⁊ exustus erat **צ**

psalmista in psona eius. Aruit tãq̃ testa p̃tus mea. Est at̃ p̃prium
hoi sicire in angustijs (Uas q̃ positũ erat aceto plenum. Et continuo
currẽs vñ ex eis accepta spongia implebat aceto) vel q̃ p̃ ipos vini
acetosum factũ ẽ vel ex calore solis. circũponẽs hyssopo. in ligno
hyssopi qd̃ magnũ erat fm̃ q̃sdã vñ z arũdo a mattheo nuncupaf
(et offerẽs ori ei⁹ dabat ei bibere) ferũt adhuc spongiã hãc in ecclia
lateranẽsi ostendi rome. Quidã aut̃ putãt hyssopũ z arũdinẽ dis
uersas res fuisse. Arũdinẽ videlicet mediũ q̃ spongia ad os chrisi
p̃ferabaf. hyssopũ at̃ herbã hyssopi. spongiã ipam circũplectẽtẽ vt
amari⁹ acetũ p̃ spongiã attractũ redderet. Aug⁹. in q̃dã s̃mone.
Propinator fontiu⁹ potaf aceto. mellis dator. cibaf felle. flagellaf
remissio. p̃denaf venia. illudiat maiestas. irridet p̃t⁹. largitor ibriũ
p̃fundit spũs. (Ceteri ho dicebãt. Sinite videm⁹ an veniat helias ad
deponẽdũ eũ. Uũ q̃ accepiss̃ acetũ ielus dixit. Consummatũ ẽ) hebraice

חַסְמוּנְיָ Nicob. Insinuans q̃ oia bono fine p̃pleuerat p̃pter
q̃ missus erat. Per h̃ s̃bũ docemur penitẽtiã nostrã inchoatã vsq̃
in finẽ debiti consummare nullõ obstãtib⁹ asperitatib⁹. Nõ em̃ dat de
nari⁹ incipiẽtib⁹. s̃ bñ laborẽ in vinea finientib⁹. Consummare idẽ
ẽ q̃ sil̃ summare. Uñ tunc aliq̃ consummant. qñ oia singillatim acta
vel passa in summa sil̃ recolligunt. Sic fuit in p̃posito. Nã cũ x̃ps
oẽs penas passionis sue singillatim ptulerit z nihil aliud ampli⁹ ci
tra mortẽ restaret. demũ oia p̃pessa p̃memorãs recollegit ea siml̃ in
vnã summã. z obtulit ea deo p̃ri dicẽs Consummatũ ẽ. q̃si diceret.
Consummatũ ẽ opus obediẽtie qd̃ assumpsi. opus passiois mee qd̃
tibi deo p̃ri meo obtuli p̃ salute gener⁹ hũani. Hoc aut̃ s̃bũ nõ sine
notabili pena fuit. sicut q̃ p̃trãsit multa picula vl̃ grauiã supplicia
nõ sine magno horrore p̃t rememorari ea. licet ex alia pte gaudeãt
q̃ ea p̃trãserit. Sic h̃ s̃bũ in se p̃tinebat oẽs dolores passiois ei⁹ inte
graliter q̃s singillatim p̃us ptulit (Et itez clamãs voce magna ait.

אֲבִי כְּלִי בְּיָדֶיךָ אֶתְּנֶה Qui betadecha
aphekid ruli. id est (Pater in manus tuas commẽdo sp̃m meum
Et inclinato capite expirãs tradidit sp̃m) Descendens ex mō moriẽ
di q̃ moriebat̃ ex obediẽtia p̃ris volũtarie nõ coacte. Nã q̃ coacte
moriunt̃ post emissioẽ sp̃s caput inclinãt. Chri⁹ at̃ moritur⁹
p̃mũ caput inclinãuit. postea tradidit sp̃m vt ostẽderet se h̃re po
testate ponẽdi aiam suã cũ veller. z itez resumẽdi eã. Et in h̃ q̃ mo
riens clamãuit aptissime se vez deũ oñdit Nã aliũ hoies moriẽtes
nõ solũ clamare. s̃ viz respirare vel tenuiter loq̃ possunt. In hoc at̃
q̃ orãs fleuit in cruce. vt d̃r ad hebreos. v. ca⁹. Apparuit hũanitas
illi⁹ z miserat ois affect⁹. Bernar. O fidel' aia inspice deũ tuũ ca
put inclinãtẽ ad te osculãdũ. brachia h̃ntem extẽsa. ad te aplexã

guy rudi

non om

Chri⁹ p̃m caput incli
nans postea tradidit
sp̃m. Vt ostẽderet
se h̃re potestatem
ponẽdi aiam suã
cũ veller.

e- my

dū latus pforatū ad te diligendū. **M**an⁹ pforatas ad tibi largiē/
dū. pedes affixos ad manendū. corp⁹ extēsum ad se nob totū do/
mandū (Et ecce velū tēpli scissum ē in duas ptes a summo vsqz de/
orsum) vt scz diuina mysteria ab initio seculi abscondita z sub figu/
ris latētia sacramēta reuelarent. iō z nos in passiōe christi cruce. re/
liqas z alia sacra detegim⁹. Dicit scus **E**frē in s^mone de passione.
sp̄m sc̄m in specie colūbe postqz velū sciderat z supliminare tēpli
deiecerat de tēplo exiisse. Et angelos in aere voces emisisse. Migre/
mus ab his sedib. **U**iolauit ḡ tēplū dñs. nō qz illud oderat. sed
vt iudeos illo indignos oñderet (Et terra mota ē) nō valens ferre
dñm suū in cruce morientē (Et petre scisse sunt) In signū pueris/
nis gētiliū z qz corda q̄ntūcūqz dura deberēt sp̄ati christo moriētī.
Quāt petre scisse sint adhuc videri p̄t in monte caluarie. Nā spacio
vy. palmaz a loco sinistri brachy christi p̄dentis in cruce ē scissu/
ra magna in petra. ita vt hō in eā caput suū locare posset. q̄ scissura
facta fuit a v̄tice montis vsqz sub⁹ terrā christo moriētē in cruce (Et
monumēta apta sunt. Et mltā corpa sc̄oz q̄ dormierāt surrexerūt)
nō tūc. s; qn christ⁹ surrexit tertia die. licet ossa eoz in monumētis
videbāt z debeāt resurgere tāqz testes resurrectōis. **A**n at̄ isti q̄ sur/
reperāt sc̄i oēs cū christo ascēderint. putat qz nō **L**ū sc̄us **L**ariot⁹
vn⁹ illoz q̄ surrexerūt postea abbas fact⁹. itez mortu⁹ sit z eo mo/
riente oēs sui fratres sil̄ illi mortui sint. **O**stēdit at̄ corp⁹ sc̄i ab/
batis adhuc integrū in loco distāte a bethlehē vnā leuca. via vide/
licz q̄ ducit diapolim (Et exētes de monumētis venerūt in sc̄am ci/
uitate) scz hierusalē (z apparuerūt multis) vt declararēt veritatē do/
minice resurrectōis. Multis q̄dē apparuerūt fidelib. nō crucifixorib;
pueris. sicut nec xps post resurrectōem suā oib; apparuit. s; testib;
dūtātat p̄ordinat̄ a deo Actū p̄⁹ (**L**eturio at̄ q̄ ex aduerso stabat) **L**eturio
q̄ incircūcisus erat licet nō aure (z q̄ cū eo erāt custodiētes. iesuz vi/
so terre motu z his q̄ fiebāt. z qz sic clamans expirasset timuerunt
valde glorificātes deū z dicētes. vere fili⁹ dei erat iust⁹ iste) **C**redi/
dit at̄ **L**eturio plus ducē⁹ clamore vocis q̄ christū vidit p̄p̄a spon/
te mori q̄ alijs signis enūeratis. Et vt d̄t **C**hrystostomus sup Mat/
theū. Quidā asserūt hūc **L**eturionē fide postea roboratū adeo fu/
isse. vt etiā martyrio sit coronat⁹. **A**mbrosi⁹. **O** duriora saxis iude/
ozū pectora **J**udez arguit. credit minister. p̄ditor scelus suū morte
Idenat. elemēta fugiūt. terra p̄cutit. monumēta referant. iudeoz tū
via imobil̄ manet orbe p̄cussio (Et ois turba eoz q̄ sil̄ aderāt ad spe/
ctaculū istud z videbāt q̄ fiebāt p̄curiētes pectora sua reuertebant.)
Maria em̄ turba exierat. qz p̄p̄e ciuitatē (erat loc⁹ vbi crucifixerūt
eū. Erāt at̄ ibi z mulieres multe aspiciētes a lōge (inf̄ q̄s erat mar/
ria magdalena. z Maria m̄ Jacobi minoris. z Jose m̄ z Salome

ppulogum

In y me sam
p̄cutit

not
Caroty

summo

Chrystostomus

Judez arguit
minister videt
p̄ditor sc̄us
sua morte non
dum p̄nat

mater videlicet filiorum zedei qui secute erant Jesum a galilea ministrantes ei et multe alie qui cum eo ascenderant hierosolimam ad diem festum. (Judei qui quoniam parascene erat) .i. preparatio ad diem festum pasche (ut non remaneret in cruce corpora sabbato Erat enim magnus dies ille sabbati) scilicet propter solemnitatem paschalem in eo cadentem (rogauerunt pilatum ut frangerent eorum crura) scilicet christi et latronum ut citius morerentur et tollerentur. et accessit pilatus. Uenerunt ergo milites) .i. spiculatorum et primi quidam lanceatorum (fregerunt crura et alteri qui crucifixus est cum eo) quia adhuc uiuere erat nec tantis tormentis affecti ut morerentur (Ad iesum autem cum venissent et uiderunt eum iam mortuum) eo quod acerbiores et productiores supplicia perculisset quam latrones. uel quia preteritatem habuit ponendi animam suam quam uoluit. oibus qui de eo scripta erant iam summaris (non fregerunt eius crura) quia contra illud scripture fuisset. Os non diminuetur ex eo quod de agno paschali legitur qui christum figurabat. Exodi. xij. ut sic figura et ueritas sibi consideret (Sed uero militum lancea lanceatorum eius aperuit) scilicet de traxit et continuo exiit sanguis et aqua) quod his iniquis uicibus excogitari potest quod eo impietatis deuenirent ut mortuum iam corpus uexaret. Et secundum Augustinum uigilanti sermo usus est euangelista. ut non diceret lancea eius percussit. sed aperuit ut illic quidam ostium panderet uero sacramenta ecclesie manauerunt. sine quibus ad uitam que per se uita est non intrat. Unum sequitur (Et continuo exiit sanguis et aqua. Ille sanguis effusus est in remissionem peccatorum. illa aqua salutare repperat poculum hoc et lauacrum prestat et potum. Hoc pronuntiabat quod noe in latere arce ostium facere iussus est qui intraret animalia que non erant diluuii peritura quibus prefigurabat ecclesia (propter hoc prima mulier facta est de latere uiri dormientis. et hic secundus Adan inclinato capite in cruce dormiuit ut inde formaretur eius uisus per id quod de latere dormientis effluerit. O mors uero mortui reuiuiscunt. Quid isto sanguine mundum diuisum quod isto uulnere salubrem). Miraculose autem factum est hoc. Quia de corpore mortuo non solet fluere sanguis et aqua Ille enim sanguis fuit uerus et purus. et aqua uera et pura. Et non ut quidam dixerunt. humor agiticus seu phlegma. Et hoc Joannes testatur dicens (Et qui uidit testimonium perhibuit. Et uerum est testimonium eius et ille scit. quia uera dicit ut et uos credatis facta sunt enim hec ut scriptura impleatur. Os non diminuetis ex eo. Et iterum alia scriptura dicit. Uidebunt in quem transierunt) Et sumptum est hoc testimonium ex. xij. ca. zacharie prophete. ubi sic habet. Aspiciet ad me quem transierunt (Post hec autem cum sero factum est. quia erat parascene quod est ante sabbatum. Ecce uenit quidam homo diues nomine Joseph nobilis decurio) Accipit de decurio pro municipalis senatore. quem decimus quisque in consilium rei publice admittebat secundum doctores catholicos decurio dicebat quod .x. equibus preerat. quod non refert de iactantia scriptoris qui uix nobile atque ditissimum refert iesu discipulum. sed ut ostendat causam que a pilato corpori christi potuerit obtinere (uir bonus) qui ad se et ad deum et iustum) qui ad proximum.

p[er]t[inet] solemnitate
 pasche

Exodi. xij. ut sic figura
 et ueritas sibi
 consideret

mot[us] h[uius] adan

alund magnus
 p[er]u[er]s[us] sanguis

Una purgatio

Jam

g[ra]t[ia]

g[ra]t[ia]

g[ra]t[ia]

(discipulus iesu) nō tū de. xij. sen. lxxij. (sz occultus ppter metū iu-
deoz) ne de synagoga expelleret (ab arimathia) ipa est ramathaim
sophim ciuitas quondā samuelis z helcane. z ē partim de tribu ben-
samin. partim de tribu aphaïm. Dicit at hodie ramula hic nō con-
senserat neci dñi z actio ac plijs alioz christū psequentiū (q̄ z ipe)
sicut z alij discipuli (expectabat regnū dei) nō tpale sz celeste (sz au-
dacter accessit ad pilatū) sine cui⁹ pmissione nō poterāt corpa da-
natoz deponi. paupes em̄ z ignoti nō fuissent ausi ad pilatū p̄sede
romane ptatis accedere z crucifiri corp⁹ ipetrare (Et petijt vt tolle-
ret corp⁹ iesu. Pilatus at mirabat si tā obisset) putauit em̄ q̄ diui-
tius virisset sicut z alij latrones (Et q̄ accessit centurione interro-
gante si tā mortuus eēt) scz añ horā q̄ ceteri mori p̄sueuerāt (z cum
cognouisset a centurione) q̄ crucifixo rō p̄erat (donauit corpus Jo-
seph) ad sepeliendu. tū ppter petēt⁹ reuerentiā. tū ppter christi in-
nocentiā sibi notā. z q̄ in morte ei⁹ plura viderat miracula (Ve-
nit q̄ ioseph z tulit corpus iesu. Venit autē z Nicodem⁹ q̄ venerat
ad iesum nocte p̄mū) vt dicit Joānis. iij. ca. (ferens mixturā myrre z
aloes) .i. vngentū ex myrre z aloē p̄flatū. q̄ libras centū. i. mille
et ducētas vncias. Libra em̄. xij. vncias p̄lectitur (Acceperūt q̄
corp⁹ iesu z depositū ligauerūt illō linteis cū aromatib⁹ sicut mos
ē iudeis sepelire) p̄sonas venerabiles (Ioseph at mercat⁹ sindonē
involuit illud in sindone mūda) significās eos debere eē mūdos q̄
sacramētū corpis christi sumpturi forēt. Et sic licet mors christi fue-
rit ignominiosa. tū glōsa fuit illi⁹ sepultura. Juxta illud Esaie. xj.
Et erit sepulch⁹ ei⁹ glōsiosum. Ecce extrema christi paupertas. Nam
nat⁹ in dixeritorio. posit⁹ in p̄sepio. ligat⁹ alieno linteo. sepultus in
alieno sepulchro. Quia hō t̄pis breuitate vergebat. nona em̄ ho-
ra mortuo christo deinde accedētib⁹ ad pilatū z deponētib⁹ christi
corp⁹ vespa iminebat Ideo ponūt eū in primū sepulchrū. Unde
subdit (Erat at in loco vbi crucifixus ē hort⁹ z in horto monumē-
tū) Dicit at q̄ monumentū dñi dom⁹ rotūda fuit de subiacēte rupe
excisum tāte altitudinis. vt hō rectus erās vix extēta manu culmē
posset attingere z h̄z introitū ad orientē. cui lapis magn⁹ inuolut⁹
et iposit⁹ ē. in cui⁹ p̄te aglonari ipm sepulch⁹. id ē locus dominici
corpis de eadē petra factū ē septē h̄is pedes lōgitudinis. triū pal-
maz mēsurā a pauiemēto emines. q̄ scz loc⁹ nō desup. sz a latere me-
ridiano p̄ totū p̄z vñ corp⁹ inferebat color at monumētū albo et
ruto dicit eē p̄mixtus (Erat at nouū in q̄ nō dū quicq̄ posit⁹ fuerat.
ibi q̄ ppter parasceuen iudeoz. q̄ iuxta erat monumētū posuerūt
iesum) q̄ dispensatōe dei factū ē ne alteri⁹ alicui⁹ q̄ cum eo iaceret
estimaret resurrectio facta fuisse. Aug⁹. sicut em̄ in Marie h̄ginis
vtero nemo añ illū. nemo post illū p̄cept⁹ ē. ita in h̄ monumēto ne

Alto et ducētas vncias

probet

Monumētū h̄z

mo an illū. nemo post illū sepultus est. Hieronym⁹. In monumē-
 to in petra datus e. ue si ex multis lapidib⁹ edificatū fuisse. suffo-
 sis cumuli fundamētis ablat⁹ furto diceret. Si etiā sepulchz sus-
 illet in terra dicere poterant dormientib⁹ nobis tulerūt eum (Et ḡ
 etiā aduoluit Joseph saxū magnū ad ostium monumēti ⁊ abijt)
 Hieronym⁹. Saxū magnū appositū ē ne nisi auxilio plurimoz se-
 pulchzū posset referari. Postq̄ at corp⁹ dñi sepulcū ceteris ad p-
 pria remeantib⁹ sole mulieres q̄ eū arctius amauerūt. pserauerūt
 et diligēti cura notauerūt locū in q̄ corp⁹ dominicū poneret. q̄ten⁹
 ḡrno tpe manus sue deuotōis offerret. Ideo seq̄t (Erat at ibi ma-
 ria magdalena) lazari ⁊ marthe soroz (⁊ altera maria) mater videlz
 Jacobi minoris ⁊ Jose. Nā mater filioz zebedei nō vocabat Ma-
 ria. sed Salome. vt euidentissime apparet in greco Marci. xv. ca.
 και η μαρια του ιακωβου του μικρου και ιωση μητηρ
 και σαλωμη Testan⁹ ⁊ hoc Chrysostomus Hieronym⁹ ⁊ san-
 ctus Thomas sup p̄mum caplm ad galatas. Et Origenes super
 Mattheū sic dicens. Si aut oportet opinari ⁊ dicere etiā nomen
 matris filioz zebedei dico q̄ hec ipa fuerit Salome. pacifica noīata.
 De igit officiosissime mulieres mult⁹ redeūtib⁹ pmanerunt q̄ ad
 exequie dominice eractesunt (sedētes p̄tra sepulchz) iesu in secula
 benedicti **B I D E T I.**

σΗΜΟΙΩΣΑΙ

Folio c. v. αωτοῦ legendū est αωτοῦ
 Folio d. vi. **Ⲫⲏⲏⲏ** legendū est **Ⲫⲏⲏⲏ**
 Folio e. iij. eab. legēdū est reab Si q̄ alia errata incōsiderati⁹ cō-
 tracta fuerint. facile in dictionib⁹ latinis xphendere q̄bit latinus
 Debreus ḡo in dictionib⁹ hebreis. nā aliq̄ies heh p̄ Laph. res p̄
 Daleth. he p̄ heh posita inueniet. q̄ authoz p̄sso libro p̄mū aduertit

¶ Imp̄sum ē hoc nobilissimū sacre dñice passiōis opus
 Colonie in officina libraria ingenioz liberoz Quentell.
 Anno a natali christiano. M. cccc. xv. xvj cal. Janua-
 rias ip̄o die bti Lazari fratris diue Marie magdalene.